

ሌሊቱን ያሳለፈው ተረብሾ ስለነበር በማግስቱ እርፍዶ ተነሳ። እንቅልፉን አልጠገም ነበር። የተነሳው ስሜቱ ተብላሽቶና ብስጭትጭት እያለ ስለነበርም ጠባብ ክፍሉን በጥላቻ አይን ቃኘት አደረገ። የክፍሉ ርዝመት ወደ ስድስት ሜትር ይጠጋል፤ ከአባራውና ከግድግዳው ላይ እየተቀረፈ ከሚወድቀው ወረቀት ጋር ሲታይ እጅግ ያስቀይማል። ከዚህም በተጨማሪ የክፍሉ ቁመት አነስተኛ ከመሆኑ የተነሳ ከመካከለኛ ቁመት ትንሽ ዘለግ ያለ ሰው ኮርኒሶ ይነካኛል ብሎ ስለሚፈራ ተመቻችቶ መቆም አይችልም። ያለው የቤት እቃም ልክ እንደ ክፍሉ ነው። ያረጁ ሶስት ወንበሮች አሉ፤ ጥግ ላይ በአባራ በመሸፈናቸው ከተገለጡ መሰንበታቸውን የሚያሳዩ ጥቂት መፃሕፍትንና የማስታወሻ ደብተሮችን የያዘ ጠረጴዛ ቆሟል፤ ከሞላ ጎደል የግድግዳውን ርዝመት የሸፈነ ዘርፋፋ ፎቴ መሀል ለመሀል ተዘርግቷል። ከዚህ ቀደም የአበባ ጨርቅ ለብሶ የነበረው ፎቴ በአሁኑ ደረጃ ነትቧል። ራስኩልኒኩቭ ለመጎታ የሚገለገልበት ፎቴ ነበር። ብዙውን ጊዜም የለበሰውን ሳያወልቅና አንሳሳ ሳይደርብ ይጋደምበታል። ያገኘውን ንፁሕም ሆነ ያደፈ ጨርቅ ከሰረ ከነዝነዝላት በኋላ እንደአቅሟ ከፍ ብላ የምትታየውን አነስተኛ ትራስ ተንተርሶና የሰፋ የተማሪ ካበርታውን ተሸፋፍኖ ያሸልጠበታል።

ከዚህ በባለ ሁኔታ መቆሽሽ የማይቻል ነው፤ ራስኩልኒኩቭ አሁን ባለው አስተሳሰብ ግን መቆሽሽን መርጦታል። በኩፊ ውስጥ የተደበቀች ኤሊ ይመስል ፊልም ከአለም ተገልጿል፤ የምትቀልበውን ሴት ፊት እንኳን ማየት አስጠልቶታል። እንዲህ አይነቱ ሁኔታ የሚያጋጥመው ሰው በአንድ አይነት ሀሳብ ሲቀውስ ብቻ ነው። ቤቱን ያከራየችው ባልቴት ምግቦቿን መላክ ካቋረጠች ሁለት ሳምንት ሆኖአታል። ከቤቱ የሚወጣው ምሳውን ሳይበላ ቢሆንም እንኳ ወረድ ብሎ ከባልቴቷ ጋር ለመነጋገር የሚያስችለውን ሁኔታ ለማስተካከል እስካሁን ድረስ አልታየውም። የባልቴቷ ሰራተኛና ምግብ አጠላይ የሆነችው ናስታሲያ በወጣቱ ብቸኝነት የተደሰተች ይመስል፤ አልፎ አልፎ በሳምንት አንድ ጊዜ መጥረጊያዋን ይዛ ከመምጣት በስተቀር ክፍሉን መጥረግና ማፅዳት አቀማለች። ዛሬ ደግሞ ከእንቅልፉ የቀሰቀሰችው እርሷው ነች።

ጠጋ ብላ ‘ተነስ፤ ተነስ እንጂ! ለምን ትተኛለህ? አራት ሰአት ሊሆን ነው እኩ። ሻይህን አምጥቼልሁለሁ። አንድ ሰከሻ ሻይ አትፈልግም? ረሀብ የጠናብህ መሆን አለበት’ እያለች ቀሰቀሰችው።

ወጣቱም አይነን ገልጦ በመነቃቃት ናስታሲያን አስተዋላት። በፎቴው ላይ እንዳለ እየተንጠራራ! ‘ማነው ሻይ የላከልኝ? እመቤትሽ ነች እንዴ?’ ሲል ጠየቀ።

‘እመቤቷ ከሆነች ያም ተስፋ ነው!’

በመረረና በከረመ ሻይ የተሞላውን የተሰነጣጠቀ የሻይ ጀቡና ከሠላት አንኳር ስኳር ጋር ከአጠገቡ አስቀመጠችለት።

የተኛው የለበሰውን ሳያወልቅ ስለነበር ከሁን በእጁ እየዳበሰ ጥቂት ሳንቲም ካወጣ በኋላ ትንሽ ዳቦ እንድትገለትና ከተቻለም ቁራጭ ቋሊማ ከሉካንዳ ቤት እንድታመጣለት ጠየቃት።

‘ዳወን አሁኑ አመጣልሁለሁ፤ ከድሊማ ግን የጎመን ሾርባ አይሻልም? ትናንት ከዚህጅሁት የተረፈ ግሩም ሾርባ አለኝ። ከመሽ ስለመጣህ ነው እንጂ ለአንተ ብዬ አበር ያስቀመጥኩት። ግሩም ሾርባ ነው ጌታው!’ አለችው።

የጎመን ሾርባው መጥቶ መጠጣት እንደጀመረም ናስታሲያ ፎቴው ላይ ከአጠገቡ ተቀምጣ ወሬዋን ጀመረች። ወሬኛ የከፈር ሴት አበረች።

‘እመቤተ፤ ወደ ፖሊስ ጣቢያ ሃፃ በአንተ ላይ ስጥታ ማቅረብ ትፈልጋለች’ አለች።

ቅዝብ ብሎ አንጉቴን ደፋና ምን ፈልጋ ነው ወደ ፖሊስ ጣቢያ የምትሄደው? ሲል ጠየቀች።

‘የምትፈልገውንም ታውቃለሁ። የቤት ቢራይህን አልከፈልክ። ከፍለሀል እንዴ? ወይም ደግሞ ቤቴን አልለቀቅሁ።’

ጥርቡን እየፋፈላ ‘አዲያ! ይህ አይደረግም’ በማለት አጥረመረመ። ‘ይሄን እንድታደርግ አልፈቅድላትም። ሞኝ እኮ ነች፤ ዛሬ ሃጂ አነጋግራታለሁ’ አለ።

‘እንደ እኔው ሞኝ ትሆን ይሆናል፤ እንዳንተ አይነቴ ብልህ ሰው ግን ውዳቂ እቃ ይመስል እንዴት ዝም ብሎ ይቀመጣል? ቀደም ሲል ሕፃናትን ታስተምር አልአበር እንዴ? አሁን ግን ለምንድነው እጅህን አጣጥፈህ የተቀመጥኩት?’

‘ራስክልኒክሳቸው የሆነ ነገር እየሰራሁ ነው...’ በማለት ያለውዴታው በቅሬታ ተናገረ።

‘አሁን ማን ይሙት እየሰራህ ነው? ከሰራህ ምንድነው የምትሰራው?’

‘ሰራ ነዋ የምሰራው...’

‘እኮ ምን አይነት ሰራ?’

ከጥቂት ዝምታ በኋላ ‘እየሰብከበት ነው’ ሲል መለሰ።

ናስታሲያ በላቅ ፈነዳች። ስትሰቅ ደግሞ የምትገርም ነች፤ እስኪበቃት ድረስ እየተናጠችና እየተንፈራፈረች ድምጿን አጥፋታ ሳቀች።

በመጨረሻ ሳቋን አብቅታ ለመናገር አቅም ሲታየኝ ‘ብዙ ገንዘብ የማግኘት እቅድ አለህ ወይ? ብላ ጠየቀችው።

‘ጠዶ እግርሽ እየሄድሽ ሕፃናት ማስተማር አትችይም። ከዚህ ሌላ ደግሞ አስተማርኩ፤ አሳስተማርኩ ጉዳዩ አይደለም።’

‘ለአንተ መልካም የሆኑ ሰዎችን ማስቀየም የለብህም። ጌታው’ ለራሱ መልስ የሚሰጥ ይመስል ‘ያም ሆነ ይህ ሕፃናትን ለማስተማር ብዙ አይከፍለም - በጥቂት መሐለቅ ደግሞ ብዙ መሰራት አይቻልም፤ መሰራት ትችያለሽ?’ በማለት ያለውዴታው ተናገረ።

‘በእንድ ጊዜ ሀብታም ለመሆን ትፈልጋለህ?’ በመገራም ተመልክቷት በዝምታ ከተዋጠ በኋላ ‘እዎ እፈልጋለሁ’ ሲል ኮስተር ብሎ ተናገረ።

‘ጌታው እኔ በአንተ ቦታ ብሆን ጭራሽ አልፈልግም አበር። ምን ያስቸከለኛል። ከቸከልክ ሰዎችን ታስፈራራለህ። በርግጥም የቸከላ ድርጊት ይሰቀጥጠኛል። እና ዳወን ሳምጣልህ ወይስ አሁን እየሰፈልግህም?’

‘እንዳሻሽ’

‘ወይ ጉዲ፤ ጭራሽ ረሰቼው አበር! ትላንት ከቤት ውጭ በአበርክ ጊዜ የመጣልህ ደብዳቤ አለ።’

የምን ደብዳቤ? ለእኔ ነው? ከምን ነው?

እኔ እንጂ ከምን እንደሆነ - ጌታው። ለፖሊታ አድራሻ ከራሴ ኪስ ሶስት ኮፍክ ስጥፎታለሁ። ትኩረት እደደል ጌታው?

በፊጠረሽ አምላክ ደብዳቤውን በፍጥነት አምረልኝ! ቢል ራብሳኒክቫ በዙፍተኛ ስሜት ጮኸ።

ከደቂቃ በኋላ ደብዳቤው ከልጁ ዝብ። እንደገመተው ሁሉ ከዙፍለ ሀገር ከልናቱ የተላከ ነበር። ደብዳቤውን ከፍስታሲያ እጅ እንደተቀበለ ፊቱ ደበዘዘ። የልናቱ የመጨረሻ ደብዳቤ ከደረሰው የቆየ ቢሆንም በአሁኑ ሰአት ልቡን እያሰቀየ እንዲጨማደድ ያደረገው ሌላ ነገር ነበር።

ፍስታሲያ በፊጠረሽ አምላክ ሂጅልኝ። ያውልሽ ሶስት ኮፍክሽ። ይዘሽ ጥፈ!

ደብዳቤውን የያዙት እጆቹ ተንቀጠቀጡ። በእርሷ ፊት ፖሊታውን መክፈት ስላልፈለገ ደብዳቤውን እንደያዘ መቆየት መረጠ። ፍስታሲያ ከዘደች በኋላም ደብዳቤውን ከፍ አድርጎ ሳመ። በኢንቪሎፑ ላይ ያለውን የእጅ ሕሳፍ፣ በአንድ ወቅት ማንበብና መጻፍ ያስተማረችው እናቱ በትናንሽና በሰማቹ የኩባቢያውን የሚያውቀውንና የሚያከብረውን የእጅ ሕሳፍ በጥሞና ሲያስተውል ብዙ ጊዜ ወሰደ። ፖሊታውን ለመክፈት አልተቻለም፣ የቀፈፈው ይመስል ነበር። በመጨረሻ ግን ከፈተው፡- በጥቃቅን ፊደሎች የተሞላ ከምላ ግራም በላይ የሚመዘገብ ረጃጅም ሁለት ወረቀቶችን ያዘለ ደብዳቤ።

የእኔ ሮዲ [የራብሳኒክቫ የቀልምጫ ስም]፡- ሁሉን በደብዳቤ ከገለፅኩህ ከሁለት ወር በላይ ሆኖአል። ሁኔታው በጣም ስለተሰማኝ ሌሊት ሁሉ እንቅልፍ አጥፎ አስባለሁ። ይሁንና ድምፂ በመጥፋቱ እንደማትወቅስኝ አውቃለሁ። የቱን ያህል እንደምወድህ ታውቃለሁ። ለዳንያና ለእኔ በአለም ላይ ያለሽን አንተ ብቻ ነህ። ለመጨረሻ የተሻለ ብሩህ ሕይወት ተስፋችን አንተ ነህ። መተዳደሪያ በማጣትህ የተነሳ ከወራት በፊት የዩኒቨርሲቲ ትምህርትህን ማቋረጥህን እንዳወቅሁ የተሰማኝን ሐዘን ልነግርህ አልቻልም! በአመት ከማገኘው መቶ ሃያ ሩብል ላይ ቀንሼ እንዴት ልረዳህ እችላለሁ? እንደምታውቀው ሁሉ ከአራት ወር በፊት የላኩህን አስራ አምስት ሩብል የተበደርኩት እዚህ ካሉት ነጋዴዎች መካከል አንዱ ከሆነው ሚስተር ቫክራቪን ነበር። በጣም ጥሩ ሰው ነው፤ የአባትህም የቅርብ ንደኛ ነበር። የጡረታ አበሌን ለእርሱ ስለምሰጥ እዳው ተከፍሎ እስኪያልቅ ድረስ መጠበቅ ነበረብኝ፤ እዳውን ከፍቼ ያጠናቀቅሁት ደግሞ ገና አሁን ነው። ይሄን ሁሉ ጊዜ ምንም ነገር ልልክልህ ያልቻልኩት በዚህ ምክንያት ነው። አሁን ግን ለአምላክ ምስጋና ይገባውና ጥቂት ገንዘብ ልልክልህ እችላለሁ፤ እንደእውነቱ ከሆነ ጥሩ እድል አጋጥሞናልና እንኳን ደስ አለን። ስላጋጠመን እድል ላላውቅህ ቸኮያለሁ። በመጀመሪያ ግን የእኔ ሮዲ፡ ከእህትህ ጋር ላለፉት ስድስት ሳምንታት አብረን እንደሆንና ከእንግዲህም እንደማንለያይ ብታውቅ ኖሮ ምንኛ ደስ ባለኝ። ለአምላክ ምስጋና ይገባውና የመኪራ ኑሮዋ ከእንግዲህ አከትሞአል! ይሁንና ሁሉ ነገር እንዴት እንዳጋጠመና እስኪሄንም ሳንገልፅልህ የቆየው ምን እንደሆነ ታውቅ ዘንድ ሁኔታውን እንደቅደም ተከተሉ ብነግርህ ይሻላል። በእነሰቪድራጋሎቭ ቤት ውስጥ ዳንያ ብዙ የብልግና ጠባቦችን ችላ ለመቆየት እንደተገደደች መስማትህን ገልፀህ ዝርዝሩን እንድፀፍልህ ከሁለት ወር በፊት በላክልኝ ደብዳቤ በጠየቅኩኝ ጊዜ ምን አይነት መልስ መጻፍ እችል ነበር?

ጠባይህንና ስሜትህን በሚገባ ስለማውቅና የእህትህን መዋረድ ጨርሶ እንደማትፈቅድ ስለምገዝብ እውነቱን ነግራህ ቢሆን ኖሮ በእግርህም ቢሆን አቆራርጠህ ሁሉን ነገር እርግፍ አርገህ ትተህ ወደእኛ ትመጣ እንደነበር እገምታለሁ። ምን ማድረግ እችላለሁ? እኔ ራሴ ተስፋ ቆርጫ ነበር። በወቅቱ ሁኔታውን እኔ ራሴም ቢሆን አልደረስኩትም ነበር። ዳንያ አብራ እየኖረች የእነርሱን ልጆች እንድታስተምር በተቀጠረች ጊዜ በየወሩ የምትከፍለው የአንድ መቶ ሩብል የቅድሚያ ክፍያ ስላገኘች እዳዋን ከፍላ ሳትጨርስ ስራውን መተው አልቻለችም። የቅድሚያ ክፍያ የወሰደችውም (ተወዳጅ ሮዲ - አሁን ሁሉንም ነገር ልገልፅልህ እችላለሁ) በወቅቱ በጣም ያስፈለገህንና ባለፈው አመት የደረሰህን ስልሳ ሩብል ለመላክ ስትል ነበር። በጊዜው ሁኔታውን ሳንገልፅልህ አታለንህል። የነገርንህ ገንዘብ ከዳንያ ተቀማጭ ሂሳብ የተገኘ አድርገን ነበር፤ ሁኔታው ግን እንዲያ አልነበረም። አሁን ግን ሁሉንም ሳልደብቅ እነግርሁለሁ፤ ምክንያቱም ለአምላክ ምስጋና ይገባውና ሁኔታው በአጋጣሚ ስለተለወጠ ነው፤ ዳንያ የቱን ያህል እንደምትወድህና ምን አይነት ብሩህ ልብ እንዳላት እንድታውቅ ስለምፈልግ ነው። መጀመሪያ ላይ ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ዳንያን ያዋርዳትና ለገበታም ቀርባ ጠያፍ አባባሎችን ይሰነዝርባት እንደነበር አይታብልም። አሁን ሁሉም ነገር ካለቀለት በኋላ ስለሁኔታው አንስቶ አንተን መረበሽ አስፈላጊ ሰጠህና ስለነዚህ አሳዛኝ ዝርዝሮች መግለፅ አልፈልግም። በአጭሩ ለማስቀመጥ ያህል የስቪድራጋሎቭ ሚስትና የተቀረው ቤተሰብ ዳንያን በጠሃ እይን ቢመለከቱም በተለይ ሚስተር ስቪድራጋሎቭ የአልኮል መጠጥ በቀመሰ ቀጥሮ ዳንያ አይመቻትም ነበር። ግና፤ ይህ አይነቱን የሚወገዝ ጠባይ ያሳየበት እውነተኛ ምክንያት የታወቀው እያደር ነበር። አይገርምህም? ይህ ቅሌታም ሰው በስድብና በዘላፋ ሽፋን ይደብቀው እንጂ በውስጡ ለረጅም ጊዜ ዳንያን እፍቅሮ ቆይቶ ነበር። በእርሱ እድሜ ያለ አባወራ ይህ አይነት አጉል ተስፋ ስለተቀረፀበት ምናልባት እፍሮና ተሸብሮ እንኳ በዳንያ ላይ መበላጨቱን አልተው አለ። በመጨረሻ ላይም ራሱንም መግታት አቃተው፤ የማይሆን ቃል እየገለበሰና ሁሉንም ነገር እርግፍ አድርጎ ትቶ ወደሌላ መንደር ወይም ወደውጭ ሀገር ከእርሷ ጋር ለመኮብላል እንደተዘጋጀ እየነገራት አሳፋሪ የሆነ ምርጫ በማቅረብ ለመቅለል በቅቷል። ለእርሷ ሁኔታው የቱን ያህል እንደሚሰቀጥጣት መገመት ትችላለህ! ስራዋን ወዲያውኑ መተው ያልቻለችው ባልተከፈለው እዳዋ ሳቢያ ብቻ ሳይሆን የስቪድራጋሎቭን ሚስት ሳለማስቀየም ስለፈለገች ጭምር ነበር። ቢያንስ ለስድስት ሳምንት ያህል ዳንያ ያን አስከፊ ቤት ለመልቀቅ ያልቻለችባቸው ሌሎች ምክንያቶችም ነበሩ። ዳንያን ታውቃለህ! ምን አይነት ብልህና ገበያ ልጃገረድ እንደሆነች አሳምረህ ታውቃለህ። ዳንያ በጣም ቻይ ነች፤ በቀውጢ ወቅት እንኳን በልቧ ርህራሄ ሳይለያት በፅናት መቆም ትችላለች። ሳይታሰብ ግን ሁኔታው ወሳኝ ደረጃ ላይ ደረሰ። በአትክልት መናፈሻው ላይ ስቪድራጋሎቭ ዳንያን ሲያባብል ሚስትዬው በአጋጣሚ ሰምታ ኖሮ ኩተሳሳተ መደምደሚያ በመድረስ ዳንያን ተወቃሽ አደረገቻት። በመናፈሻው ውስጥም በመካከላቸው አስቀያሚ ሁኔታ ተፈጠረ። የስቪድራጋሎቭ ሚስት አልፋ ተርፋ ዳንያን ደበደበቻት፤ ሰው የሚላትን ሳትሰማ አንድ ስላት ሙሉ ሰደበቻት፤ በመጨረሻም ዳንያ በተራ ጋሪ ተጭና ወደእኔ እንድትላክ ቀጭን ትእዛዝን አስተላለፈች። ልብህንና ጨርቆቿን በመግ ሳይሰበሰቡና ሳይቋጥሩ ያገኙትን ሁሉ ከጋሪው ላይ ጫኑት። ወዲያውኑም አሁን የማይቻለው ዝናብ መጣል ጀመረ፤ ዳንያ ተዋርዳና

ከብረን ተነጥቃ ለአሰራ ሁለት ማይል ርቀት ያህል ሊጣጥን በጋራ ለመጓዝ ተገደደች። ተወዳጁ ልጅ፤ ከሁለት ወር በፊት ለደረሰች ደብዳቤ ለምን መልስ እንዳልገኘችሁ አሁን ትረዳልኛለሁ ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ፤ ምንስ መጻፍ እችል ነበር? እኔ ራሴ ተስፋ ቆርጫ ነበር። ለአንተ እውነቱን ሳለመጻፍ ወሰንኩ፤ በጣም ያስተከከህ፤ ያሳዝነህና ያበሳጭህ ነበርና ነው። ያም ሆነ ይህ ምንስ ማድረግ ትችላለህ? ወይ ደግሞ የማይሆን እርምጃ ትወስድ ነበር፤ ከዚህም በተጨማሪ እንዲት ቃል እንዳልተነፍሰሁ ዳንያ ከለከለችኝ። የእኔው ልብ በሀዘን በሚሸበበት ወቅት በፍሬ ክርስቲ ነገር ደብዳቤዬን ማጨናነቅ አልፈለግኩም። ለአንድ ወር ሙሉ ስለዚህ አሳዛኝ ሁኔታ ብዙ የማይመስሉ ወሬዎች በመንደራችን ውስጥ ተሰራጩ፤ ሰዎች እየተጠቋቆሙብንና በንቀት እየተመለከቱን ስለሰቸኩ ዳንያና እኔ ወደ ቤተክርስቲያን እንኳን ለመሄድ አልቻልንም ነበር፤ በእኛው ፊት ድምፃቸውን ከፍ አድርገው ሆኔት የሰለቀባቸው አጋጣሚዎችም ነበሩ። ጓደኞቻችን ሁሉ ሸሹን፤ በመንገድ ሰዎችን ስናገኝ የእግዚር ሰላምታ እንኳን ነፈጉን፤ በሰው ቀስል እንጨት ስደድበት እንዲለም እንዳንድ ነጋዴዎችና የቢሮ ሰራተኞች የግቢያችንን በር በሬንጅ ካላሸፉት በኋላ የቤቱ ባለቤት ተበሳጭቶ እንድንለቅ እንዲያደርግ እቅድ ማውጣታቸውን ደረሰኩበት። ለዚህ ሁሉ መንስኤው በየመንደሩ እየዞረች የዳንያን ስም ያጠፋቸው የስቪድራሎቭ ሚስት ነበረች። እዚህ ያለውን ሰው ሁሉ ታውቃለች፤ አዘውትራም ወደመንደራችን ትመጣ ነበር፤ የወሬ ቋት ስለሆነች የቢጌን ጉድ ላገኘችው ሁሉ ትዘከብራለች። ባሏን ትወቅሳለች፤ ወሬውን በመንደር ሳይሆን በወረዳ ደረጃ በአጭር ጊዜ አዛመተችው። እኔ መቻል አቃተኝ፤ ከእኔ ይልቅ ዳንያ ጠንካራ ነበረች፤ እንዴት እንደተቋቋመችውና እንዳፅናናች ብታይ ኖሮ ትደነቅ ነበር፤ ብሩክ ነች! የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ ግን ስቃያችን ሁሉ ተቃለለ። ሚስተር ስቪድራሎቭ ልብናው ተመልሶለት ተፀፀተ፤ ዳንያ ሰላሳዘነችው ይመስለኛል እርሷ የሌለችበት ነገር እንደሆነ የሚያሳይ የተሟላና የማይጠራጠር ማስረጃ ለሚስቱ አቀረበ፤ ይህም ማስረጃ እርሱ የፈለገውን ማብራሪያና የሚስተር ግንኙነት ለማስቀረት በማስብ ዳንያ ፅፋ የሰጠችው ደብዳቤ ነበር። ዳንያ ከሄደች በኋላ በሚስተር ስቪድራሎቭ እጅ ቀርቶ የነበረው ይህ ደብዳቤ ሰውየው ለሚስቱ ከሚያሳየው ጨዋነት የጎደለው ጠባይ አኳያ ከፉኛ የተወቀሰበት ነበር። አባወራ መሆኑን ጠቅሳ ጋሻ መከታ የሌላትን እንዲት የተከፋች ልጃገረድ ማስቃዋትና ማሳዘን የቱን ያህል የሚያንሸግሽ መሆኑን እንዲገነዘብ ጠየቀችው። ውድ ሮዲ - በአጭሩ ለመግለፅ ከተፈለገ በተከበረና ስሜት በሚነካ ሁኔታ የተፃፈ ስለነበር ባክብረኩት ቁጥር ከፉኛ እተክዛለሁ፤ እስከዛሬ ድረስ እንኳን ባክብረኩት ቁጥር እንባዩን መቆጣጠር አልችልም። ራሴ ሚስተር ስቪድራሎቭ ከገመተው በላይ በቅርብ የሚያውቀትና የታዘበት የቤት ሰራተኞች የሰጡት ቃልም ዳንያን ከወቀሳ አድኗታል። የስቪድራሎቭ ባለቤት ከመገረሟ የተነሳ የምትለው አልነበራትም፤ እርሷው እራሷ እንደነገረችን «በድጋሚ ከው ብላ ቀረች።» በሌላ በኩል ደግሞ የዳንያን ቅንነት ሙሉ በሙሉ እየተረዳች ሄደች፤ በማግኘቱም ሰንበት ስለነበር ወደቤተክርስቲያን ሄዳ ከእመቤታችን ስዕል ስር ተንበርከካ ለሰራችው ሀጢአት ምህረት እየጠየቀች በለቅሶ ተማፅቻት። ከቤተክርስቲያን መልስ ደግሞ ለማንም ሳትናገር ወደእኛ መጣች፤ ተፀፅታ በጣም እያለቀሰች የሆነውን ሁሉ አጫወተችን፤ ዳንያን አቅፋ ምህረት ጠየቀች። የዚያኑ ጠዋት ጊዜ ሳታባክን በየመንደሩ ወዳሉት ቤቶች ሄደች፤ ከፉኛ

እያለቀሰች የዳንያን መልካም ጠባይ በታላቅ ከበሬታ በመግለፅ መወቀስ እንደሌለባት ተናገረች። ከሁሉም በላይ ደግሞ ዳንያ ለሚስተር ስቪድሪጋሎቭ የፃፈችውን ደብዳቤ ለሰው ሁሉ እያሳየች አነበበችላቸው፤ ደብዳቤውን በፅሁፍ እንዲገልብጡትም አደረገች (ይህ እንኳን ሁኔታውን ማጋናጀ መስለች)። ሁሉንም በእኩል አይን ሳታይ አንዱን ከሌላው አበላልጣለች የሚል ስሞታ ስለተሰማባትም ሰውን ሁሉ እየጠራች ለአያሌ ቀናት በመንደሩ መቆየት ነበረባት፤ እያንዳንዱ ሰው ደብዳቤው መቼ እንደሚነበብለት በቅድሚያ እንዲያውቅ ከአደረገች በኋላ በየቤታቸው ወይም በየጎረቤታቸው የተነበበላቸው ሰዎች በብዛት በተገኙበት ደብዳቤው በገባብ ተሰማ። ይህ ሁሉ እንኳን አስፈላጊ አልነበረም፤ ይሁንና እንዲህ አይነት ሴት ነች። ያም ሆነ ይህ፤ በሕብረተሰቡ ዘንድ የዳንያ ክብር ሙሉ በሙሉ እንዲታደስ አደረገች። ለዚህ ወራዳ ተግባር ባሏ በቀጥታ ተጠያቂ ስለሆነ ተወቀሰበት፤ አፍር ከሰዎች ዘንድ መቅረብ ስለማይችል አሳዘነች፤ እንዲህ ማለቱም በቅሌቱ የደረሰበት ቅጣት ከልክ በላይ እንደሆነ ስለተሰማች ነው። ወዲያውኑም በግለሰቦች ቤት እንድታስተምር ለዳንያ ብዙ ጥያቄ ቀረበላት፤ እርሷ ግን ጥያቄውን አልተቀበለችውም። በአጠቃላይ ለመናገር ያህል ሁሉም ሰው ከመቅፈበት ተለውጦ እርሷን በከበሬታ አይን ማየት ጀመረ። የወደፊቱን ትልማችንን ሙሉ በሙሉ የለወጡ ሁኔታዎች ሳይታሰብ ለመቀየራቸው ዋናው ምክንያቱ ይህ ነበር። ተወዳጁ ሮዲ - ዳንያ የጋብቻ ጥያቄ እንደቀረበላትና እርሷም ፈቃደኛ እንደሆነች ለአንተ መንገር አለብኝ፤ በጥድፊያ የማሳውቅህም ይሄንኑ ነው። ምንም እንኳን ይህ ሁሉ የተወጠነው የአንተ ሀሳብ ሳይጠየቅ ቢሆንም እኔን ወይም እህትህን እንደማትቃወመን እርግጠኛ ነኝ፤ ከአንተ መልስ እስከሚመጣልን ድረስ የዳንያን ምላሽ ማዘግየት አለመቻሉን እንደምትረዳልኝ ተስፋ አደርጋለሁና። ከዚህም በተጨማሪ አንተ ራሱ ወደ እዚህ እስካልመጣህ ድረስ ለመወሰን ትችላለህ ብዬ አልገምትም። ዝርዝር ሁኔታውም እንደሚከተለው ነው። በአማካሪነት ደረጃ ያለ የመንግስት ሰራተኛ ነው፤ ስሙም ፒተር ለዚን ነው። የስቪድሪጋሎቭ ሚስት የሩቅ ዘመድ ሲሆን ነገሩን ያቀጣበረችው እርሷው ራሷ ነች። ከእኛ ጋር ለመተዋወቅ እንደሚፈልግ ለመጀመሪያ ጊዜ የገለፀው በእርሷ በኩል ነበር፤ እኛም ደስ ብሎን ተዋወቅነው። አብረን ቡና ጠጣን። በማግስቱም ዳንያን ማግባት እንደሚፈልግና ቁርጥ ያለ መልስ እንዲደርሰው በታላቅ ትህትና የጠየቀበት ደብዳቤው ደረሰን። የስራ ሰው ነው፤ ስራም ይበዛበታል። በአሁኑ ሰአት ወደ ፒተርስቡርግ ለመሄድ እየተጣደፈ ስለሆነ እያንዳንዷ ደቂቃ ወርቃማ ጊዜ ነች። ይሄ ሁሉ ሳናስበው በጥድፊያ የተደረገ በመሆኑ መጀመሪያ ላይ በጣም ተገርመን ነበር። የዚያን እለት ጉዳዩን ስናወጣና ስናወርድ፤ የትኛው አማራጭ እንደሚሻል ስናሰላስል ዋልን። በጣም አስተማማኝ ሰው ነው፤ ሁለት መደበኛ ስራ አለው፤ ባለገንዘብም ነው። እድሜው እርባ አምስት አመት ቢሆንም መልክ መልካም ነው፤ በአሁኑ ደረጃው ቁመናው ሲቶችን ይሰጣል ብዬ መናገር እችላለሁ። ትንሽ ቁጡና እኔ ያልኩት ብቻ ይሁን ከማለቱ በስተቀር በጣም የተከበረ ሰው ነው። ይሁንና፤ ሰዎች ለመጀመሪያ ጊዜ ሲቀርቡት እንደዚያ መስሎ ሊታይ ይችላል። ተወዳጁ ሮዲ - ምናልባትም በቅርቡ ፒተርስቡርግ ከተገኛችሁ ተናደህ በችኮላ ግምት እንዳትወስድበት እጠይቃለሁ። በመጀመሪያ ላይ የማያስደስት ነገር ካህበት ግምት ትወስድበታለህ ብዬ ስለሰጋሁ ነው ይሄን የምጠይቅህ። ተወዳጁ ልጄ! - እንዲህ የምልህ ለምናልባቱ ብዬ እንጂ በሰውዬው እንደምትደሰት እርግጠኛ ነኝ። ከዚህ በተጨማሪ

ስህተትንና አገል አስተሳሰብን ማስቀረት የሚቻለው አንድን ሰው ቀስ በቀስና በጥንቃቄ ገምግሞ ማወቅ ሲቻል ብቻ ነው። ከአለፈ በኋላ ግን ስህተትንና አገል አስተሳሰብን ማረምና ማስወገድ በጣም ያዳግታል። ከብዙ ሁኔታዎች መግመት እንደሚቻለው ሚስተር ለዚን በጣም የተከበረ ጨዋ ሰው ነው። የሰራ ሰው እንደሆነ «የወጣቱን ትውልድ አላማ» እንደሚከተልና አገል አስተሳሰቦችን እንደሚዋጋ መጀመሪያ የተገናኘን እለት ነግሮናል። ሌላም ሌላም ብሎናል፤ ትንሽ ገረኛ ከመምሰሉም በላይ ሌሎች ብቻ እንዲያዳምጡት ይፈልጋል። ይህ ግን ይሄን ያህል ድክመት አይደለም። ሰውዬውን በጥልቀት ባልረዳም በጣም ባይማርም ስልጡንና ደግ ሰው ነው በማለት ዳንያ ነግራኛለች። ሮዲ - እህትህ እንዴት አይነት እንደሆነች ታውቃለህ። ከልምድ አላምራ እንደማውቀው ምንም እንኳን በሰሚቷ የምትመራ ብትሆንም እገዛ፤ አስተዋይ፤ ታጋሽና ደግ የሆነች ልጃገረድ ነች። በእርሷም ሆነ በእርሱ በኩል የሚታይ የተለየ ፍቅር የለም፤ ይሁንና ዳንያ ብልህና ብሩክ ልጃገረድ ነች፤ ባሏን የማስደሰት ግዴታ እንዳለባት ትገነዘባለች፤ እርሱም ቢሆን እርሷን ለማስደሰት የሚቻለውን ሁሉ ያደርግ ይሆናል። ምንም እንኳን ሁሉም ነገር በጥድፊያ የተከናወነ ቢሆንም ይህን ለመጠራጠር በቂ ምክንያት የለንም። ከዚህም በላይ በጣም አስተዋይ ሰው ነው፤ ዳንያን ባስደሰታት ቁጥር የእርሱ የጋብቻ ሕይወት ደስታን እንደሚላበስ ይገነዘባል። የወደፊቱ ግንኙነታቸው በትንንት ላይ እስከተመሰረተ ድረስ ነገሮችን በመቋቋም ችሎታዋ ስለምትተማመን የተወሰነ የጠባይ ጉድለት፤ የቆየ ልማድና የህብረ ልዩነት ከተዋጣለት ጋብቻ የማይጠፋ ቢሆንም፤ ዳሩ ግን የሚያሳቡ እንዳልሆኑ ራሷ ዳንያ አጫውታኛለች። ለምሳሌ ያህል መጀመሪያ ላይ ግብዝ ሰው መስሉኝ አበር። እንዲህ የመሰለኝ ግን በግልፅ በመናገሩ መሆን አለበት። የዳንያ ፍቃደኛነት ከተነገረው በኋላ ለሁለተኛ ጊዜ እንደተገናኘን ግን ሀብት የሌላትን ችግር የቀመሰች ጨዋ ልጃገረድ የማግኘት ፍላጎት ዳንያን ከመተዋወቁ ቀደም ብሎ እንደነበረው በጨዋታችን ላይ ገለፅን። ሚስት ባሏን እንደ አጋዥ አድርጋ ብትቆጥር ስለሚሻል ባል ለጥቅም ብሎ ከሚሰቱ ጋር ግዴታ መግዛት ጭራሽ እንደማይኖርበት ነገረን። በትክክል ያላቸውን ቃላት ዘንግቼው አጠቃላይ ሀሳቡን ብቻ ስለማስታወስ ያህል እንጂ እርሱ ግን የተናገረው እኔ ከገለፅኩት በበለጠ መልኩ በተለሳለሰና ትህትናን በተላበሰ መንገድ አበር። ይሄን የተናገረው ደግሞ ሆነ ብሎ አይደለም፤ ድንገት ከአፉ አምልጦት የወጣ ቃል ነው። ስለሆነም፤ ራሱን ለማረምና ቃሉን ለማስተካከል ሞክሮ አበር፤ ይሁንና ለዳንያ በኋላ እንደነገርኳት ሁሉ አባባሉ ትንሽ የሚከፈድ መስሎ ነው የተሰማኝ። ዳንያ ግን «ንግግርና ስራ ለየቅል ነው» በማለት አልተቀበለችኝም፤ ደግሞም ትክክል ነች። ዳንያ ለሚስተር ለዚን የእሺታ መልስ ለመስጠት ከመወሰኗ በፊት ሌሊቱን ሙሉ እንቅልፍ አልተኛችም፤ እኔ የተኛሁ መስጧት ከአልጋ ተነስታ በከፍላ ውስጥ ላይ ታች ስትል አበር። በመጨረሻም ከአንድ የተቀደሰ ስእል ስር ተገብርክክ ለረጅም ጊዜ በተመሰገሙ ፀሎት አደረሰች፤ ሲነጋም ሰውየውን ለማየት መወሰኗን ነገረች።

ሚስተር ለዚን ወደፒተርሰቡርግ እንደሚሄድ የገለፅኩህ ይመስለኛል። የሚያስናውኑ ከፍተኛ ስራ አለው፤ በፒተርሰቡርግ የሕግ አገልግሎት የሚሰጥ ጽ/ቤት ለማቋቋም እቅድ ይዞአል። ለብዙ አመታት የሕግ ስራ ሲያስናውን ቆይቷል፤ በቀደም እለት አንድ ከፍተኛ ሙግት ለመርታት በቅቷል። በእሁኑ ጊዜ በከፍተኛው ፍ/ቤት የሚከታተለው

ትልቅ ጉዳይ ስላለው በፒተርስቡርግ መገኘት አለበት። ስለሆነም፣ በብዙ መንገድ አንተንም ሊጠቅምህ ይችላል፤ ዳንያና እኔም ስራ እንደጀመርከና የወደፊቱ እድልህም እንደተቃና አድርገን ቆጥረንዋል። ምኞታችን ከሰመረ አንተ በጣም ስለምትጠቀም የአምላክ ፀጋ አድርገን ነው የምንቀበለው። ዳንያ በአእምሮዋ የምታሰብለው ይሄንኑ ብቻ ነው። እንዲያውም ስለጉዳዩ አንስተን ለሚስተር ሉዚን ጠቆም አድርገንዋል። የግድ ፀሀፊ እንደሚያስፈልገውና ለማያውቀው ሰው ደመወዝ ከመክፈል ለዘመድ መክፈል እንደሚሻለው ከገለፀ በኋላ ዋናው ጉዳይ ለስራው ብቁ ሆኖ መገኘት ነው በማለት አንተ ብቃት የማይኖርህ ይመስል!

ተጠራጥሮ መልሶናል። ወዲያውኑም የዩኒቨርስቲ ትምህርትህ ለቢሮው ስራ ጊዜ ሳይሰጥህ ይችላል የሚል ሥጋት እንዳለው ተናግሯል። እንግዲህ እስካሁን ድረስ ጉዳዩ ይህን ይመስላል፤ ዳንያ ግን የምታሰብለው ይህንኑ ብቻ ነው። ባለፉት ጥቂት ቀናት ጉቲቷ ከፍተኛ ደረጃ ላይ በመድረሱ የተነሳ አንተ የሕግ ተማሪ እንደመሆንህ መጠን የሚስተር ሉዚን ረዳት፣ እየቆየ ሲሄድ ደግሞ ሽሪክ የምትሆንበትን እቅድ አውጥታ ነበር። ሮዲ - እኔ ከእርሷ ጋር ሙሉ በሙሉ እስማማለሁ፤ የእቅዱና የተስፋዋም ደጋፊ ነኝ፤ እቅዱና ተስፋዋ ተግባራዊ የማይሆኑበት ምክንያት አይታዩኝም። ሚስተር ሉዚን አንተን ገና ባለማወቁ በጥርጣሬ አይን ቢመለከትም ቅሉ ዳንያ በወደፊቱ ባሏ ላይ በምታሳድረው መልካም ተፅእኖ የተነሳ ሁሉንም ነገር እንደምታስተካከለው ፅኑ እምነት አላት፤ እርግጠኛ ነች። ስለዚህ የሩቅ እቅዳችን በተለይም አንተ ሽሪክ ስለመሆንህ ጉዳይ ለሚስተር ሉዚን ያልነው ነገር የለም። የስራ ሰው እንደመሆኑ መጠን ብዙም ሳይጥመው ይችላል፤ ሁሉም ነገር ላም አለኝ በሰማይ እንደሚሉት አይነት መስሎ ሊታየው ስለሚችል ነው። ለዩኒቨርስቲ ትምህርትህ የሚሆን ገንዘብ እንዲሰጥህ ዳንያም ሆነች እኔ ያልነው ምንም ነገር የለም። ምክንያቱም፣ ወደፊት የሚሆን ጉዳይ ስለሆነና ሃሳቡ ከእርሱ ከራሱ ወዲያው ሊመነጭ ስለሚችል ነው (ለዳንያ እምቢ ይላታል ብዬ አልገምትም፤ አንተስ ትገምታለህ?)። በተለይም ደግሞ አንተ ራስህ በቢሮው ውስጥ ቀኝ እጁ ልትሆን ስለምትችልና ይህ ገንዘብ በዳረጎት መልክ የሚሰጥህ ሳይሆን ለፍተህ ያገኘው ስለሚሆን የእምቢታ ነገር አይኖርም ባይ ነን። ዳንያ ነገሮቹን ለማቀናጀት ያሰበችው በእንዲህ አይነት መልኩ ነው፤ እኔም ከእርሷ ጋር ሙሉ በሙሉ እስማማለሁ። በሁለተኛ ደረጃ ስለሁኔታው ምንም ያልገለፅንለት በቅርቡ ስትገኙ ራስህን ዝቅ ሳታደርግ በእኩል ደረጃ እንድታነጋገረው በተለይ እኔ ስለፈለግሁ ነው። ዳንያ ስለአንተ አንስታ በከፍተኛ ስሜት ስትነግረው ስለሰው ማለት የሚቻለው በቅርብ ሲያውቀት እንደሆነና አንተን በአካል ከአገኘ በኋላ የራሱን አቋም እንደሚወስድ ገልጾ መልስ ሰጥቷታል። ተወዳጁ ሮዲ - አሁን እንደማድርገው ሁሉ ከዘርጋቸው በኋላም ለብቻዬ ብኖር ይሻላል። ከልጄ እንዳልላይ በማለት አብሬአቸው እንድኖር እርሱ ራሱ እንደሚጠይቀኝ እርግጠኛ ነኝ፤ እስካሁን ድረስ በዚህ ጉዳይ ላይ ምንም ያልተናገረው የተለየ ሃሳብ ስሌለው ነው። እኔ ግን እሺ አልልም። እናቶች ከልጆቻቸው ባሉች ጋር እንደማይሰማሙ በሕይወቴ ብዙ ጊዜ አጋጥሞኛል፤ የሰው ሽኩም መሆን የምጠላ መሆኔ ብቻ ሳይሆን ለመተዳደሪያ የሚሆን ትንሽ ነገር እስካላጣሁና አንተንና ዳንያን የመሳሰሉ ልጆች እስካሉኝ ድረስ ራሴን ችዬ መኖር እፈልጋለሁ። የሚቻል ከሆነ ሁለታችሁ ከምትኖሩበት አካባቢ እኖራለሁ፤ ሮዲ - እጅግ አስደሳች የሆነውን ዜና ወደደብዳቤዬ ማብቂያ ላይ ሳነሳው ነው። ከሰላት አመታት መለየት በኋላ ሰባታችንም

በቅርቡ ተገናኝተን ተቃቅፈን እንደምንሳሳም ልነግርህ እወዳለሁ! ዳንያና እኔ ወደፒተርስቡርግ እንድንሄድ ተወስኖአል። መቼ እንደሆነ በትክክል ባላውቀውም በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ ወይም በቅርቡ የሚሆን ነው። ፕሮግራሙን የሚያወጣው ሚስተር ሉዚን ነው። በራሱ የግል ምክንያት ሰርጉን በተቻለ ፍጥነት በቶሎ ለማድረግ ይፈልጋል፤ የሚቻል ከሆነ ከፒተርስቡርግ እንደደረሰን ወዲያውኑ ይህ ካልተሳካም ነሐሴ 15 እንዳለፈ የሚሆን ነው። አንተን ልጄን ሽጉጥ ከአደረግሁኝ የቱን ያህል ደስ ይለኛል! ዳንያ በጣም ጓጉታለች፤ በቅርቡ አንተን ለማግኘት የምትችል በመሆኗ ደስተኛ ነች። አንድ ጊዜም አንተን ለማግኘት ስትል ብቻ ለዚህን ደስ ብሏት እንደምታገባው በቀልድ አስመስላ ነግራችላች። መቼም ብሩክ ነች! ለጊዜው የፃፈችህ ምንም ነገር የለም፤ ነገር ግን ብዙ የምትነግርህ ጉዳይ ሰላላት ራሷን ማወክ ካልሆነ በስተቀር በጥቂት መስመር ሀሳቧን መግለፅ ያቅታታልና ብሏሯን ለማንሳት አለመድፈሯን እንድነግርህ ጠይቃችላች። በጣም አድርጋ ሰላም ብላሃለች። ምንም እንኳን በቅርቡ የምንገናኝ ቢሆንም የምትለውን ያህል ገንዘብ በአንድ ወይም በሁለት ቀን ውስጥ እልክልሁለሁ። ከሚስተር ሉዚን ጋር ዳንያ የምታደርገው ጋብቻ ወሬው በመላ መንደሩ ስለተሰማ እዳዬን በሚመለከት የነበረው ሁኔታ ሳይታሰብ ተሻሽሏል፤ የጡረታ አበሌን በመያዝ ሚስተር ቫክሩሺን ሰባ አምስት ሩብል ለማበደር ወደኋላ እንደማይል እርግጠኛ ነኝ፤ ሃያ አምስት ወይም ከዚያ በላይ ሰላሳ ሩብል ልልክልህ እችላለሁ። ለመጓጓዣ ገንዘብ ያጥረናል ብዬ በመስጋት እንጂ ከዚህም የበለጠ ገንዘብ ለመላክ በቻልኩ ነበር፤ ምንም እንኳን ለጓዝ ማንሻ የሚያስፈልገንን ወጪ ራሱ ሚስተር ሉዚን የሸፈነልን ቢሆንም ፒተርስቡርግ እንደደረሰን ለመጀመሪያዎቹ ጥቂት ቀናት የሚሆን ትንሽ ገንዘብ መያዝ አለብን። ዳንያና እኔ ሁሉንም ነገር በጥንቃቄ አስልተዋል፤ የዝው ወጪ ይሄን ያህል እንደማይሆን ደርሰንበታል። ከእኛ መንደር እስከጠባር ጣቢያው ድረስ ያለው ርቀት ስልሳ ማይል ብቻ ነው፤ ለምናልባቱም ብለን ወደዚያው በጋሪ ከሚያደርሰን አርሶ አደር ጋር ተዋውለናል። ከዚያም ዳንያና እኔ የሶስተኛ ማእረግ የባቡር ቲኬት እናስቆርጣለን፤ በዝው በጣም እንደምንደሰት እርግጠኛ ነኝ። ስለሆነም፤ ከዚያም ከዚህ ብዬ ሰላሳ ሩብል ልልክልህ እሞክራለሁ። በሁለቱም ገዦች ላይ ጥቅጥቅ አድርጌ ስለፃፍኩ ቀሪ የመፃፊያ ቦታ ያለ አይመስለኝም። ጠቅላላ ሕይወታችን ይህን ይመስላል! ያም ሆነ ይህ የሚፃፍ መእት ነገር ነበር። ሮዲ ተወዳጁ ልጄ - በአይነ ስጋ ለመገናኘት ያብቃን። የእኔ ልጅ ብሩክ ሁን! ሮዲ-ዳንያን ውደዳት። እህትህን ውደዳት። እርሷ እንደምትወድህ ሁሉ አንተም ውደዳት፤ ከራሷ አብልጣ ነው የምትወድህ። ብሩክ ነች፤ የእኛ ሮዲ - በአለም ላይ ያለኸን አንተ ብቻ ነህ፤ የተሻለ ብሩህ ህይወት ተስፋችን አንተ ብቻ ነህ። አንተን ደስ ካለህ እኛን ደስ ይለናል። ሮዲ - እንደበፊቱ ሁሉ አሁንም ፀሎትህን ታደርሳለህ? በፈጣሪአችንና በመድሀኒቶችን በእግዚአብሔር ታምናለህ? በአምላክ ያለማመን የዘመኑ ፋሽን አሸንፎህ እንዳይሆን ብዬ እሰጋለሁ። ተሸንፈህ ከሆነ እፀልይልሁለሁ። አባትህ በሕይወት እያለ ገና ሕፃን ሆነህ በጉልበቴ ላይ ተደፍተህ በኮልታፋ ድምፅ ፀሎትህን ታደርስ እንደዘርና እኛም የቱን ያህል እንደሰት እንደዘር ታስታውሳለህ? በደህና ሰንብት - ኦሬጂ። እቅፍ አድርጌ ደጋግሜ እሸምሁለሁ።

እስከመቃብር ድረስ ያንተው እናት

ራስክልኒኮቭ ደብዳቤውን ማንበብ ከጀመርሽ ጊዜ አንስቶ ፊቱ በእንባ ታጠባ፤

ደብዳቤውን አንብቦ እንደጨረሰ ግን ፊቱ ገረጣ፤ ተጨማሪደ፤ የሀዘን ስሜት ወረረው።
የአረጀ ትራፍን ተንተርሶ ለረጅም ጊዜ ሲያሰላስል ቆየ። የልቡ ምት እየጨመረ ሄደ፤
አስተሳሰቡም የተምታታ ነበር። በመጨረሻም ቁምሳጥን እንጂ ቤት በማትመስለው በዚያች
ጠባብ ክፍል ውስጥ ኩርምት ብሎ ቀረ። አይኖቹ ከዚያ ተላቀው ሰፋ ያለ ቦታ ለመቃኘት
ፈለጉ። ባርኔጣውን ይዞ ከቤት ወጣ፤ ደረጃው ላይ ሰው መኖር አለመኖሩ ደንታ
አልሰጠውም፤ ሁሉንም ረስቶታል። አጣዳፊ ስራ ያለበት ይመስል መንገዱን ይዞ ቀጠለ፤
አልፎ መንገደኛው እስኪገረምና ሰከሯል ብሎ እስኪገምተው ድረስ እያጉረመረመና
አንዳንዴም እየለፈለፈ ሲጓዝ እንደተለመደው ሁሉ ወዴት እንደሚሄድ አያውቅም ነበር።

የእናቱ ደብዳቤ ክፉኛ ረባሽው፤ መሰረታዊ ነጥቡን በተመለከተ ግን ገና ደብዳቤውን እያነበበ በነበረበት ጊዜ እንኳ ስለሚሰጠው ፈጣን መልስ ጥርጣሬ አሳደረበትም። በመጨረሻም አቋም ወስደ። እኔ በሕይወት እስካለሁ ድረስ ይህ ጋብቻ ጭራሽ አይሞክርም፤ የናንተ ሚስተር ለዚን እንደሆነ ገህም ይግባ!

ፈገግ ብሎና በደረሰበት ውሳኔ ረከቱ 'አሁን ሁሉም ነገር ግልፅ ነው' እያለ አጥረመረመ። 'እማዬ ሊሆን አይችልም! ዳንያ ሊሆን አይችልም! እናንተ እኔን አታታልሉም! ሀሳቤን ሳይጠይቁ ውሳኔ በመስጠታቸው ይቅርታ እስከማለት ድረስ! የሚገርም ነው! ለመጋባት መስማማታቸው የማይፈርስ መስጧቸዋል። መፍረስ አለመፍረሱን እስቲ እንተያያለን። «ሚስተር ለዚን በጣም ስራ ስለሚበዛበት ጋብቻው እንኳን በጥድፈያ በባቡር ውስጥ የሚዘጋጅ ነው!» እያሉ ግሩም ማግቢያ ያቀርባሉ። የእኔዋ ዳንያ ፊጭ አይሞክርም፤ ሁሉንም ተረድቼቀለሁ፤ ይሄን ያህል መናገር የምትፈልገው ስለምን እንደሆነ አውቀዋለሁ። በእማዬ መኝታ ቤት ውስጥ ከእመቤታችን ስለሰራ ስር ተደፍተሽ ሰጠረሰሽው ፀሎትና በከፍሉ ውስጥ ላይና ታች እያልሽ ታሰባስይ ስለነበረው ሁሉ አውቃለሁ። ወደጎልሳታ ተራራ እንዲህ በቀላሉ አይወጣምና ሊሆን አይችልም። ከውሳኔ ላይ ደርሰሽ ልብሽ ወልቋል? የስራ ሰው ልታገቢ አይደል? የራሱ ገንዘብ ያለው፤ ሁለት የመንግስት ስራ ያለው፤ የወጣቱን ትውልድ አስተሳሰብ የሚጋራ፤ ልብ ቀና ሰው ተብሎ ተግፈልኝ። የሚገርም እኮ ነው። ዳንያም የምታገባው ለዚህ ብዛ ነው! ጉድ የሚያሰኝ ነው! እያለ ከራሱ ጋር ጦፈ፤ ነደደ።

እናቱ «ስለወጣቱ ትውልድ» ለማውሳት መፈለግም የሚገርም ነው። በእርሷ ቤት ሚስተር ለዚን ምን አይነት ሰው እንደሆነ መግለጻ ነው? ወይስ ሌላ ያሰበችው ነገር አለ? ሚስተር ለዚንን እንድደግፍ ፈልጋ ነው? እንዴት አይነት ብልጥ ቤት ነች! እነርሱስ ቢሆን በዚያን አለት የቱን ያህል ግልፅ ሆነው ነው ሀሳብ የተለዋወጡት? ወይስ ተመሳሳይ አስተሳሰብና ስሜት ስላላቸው ሁሉንም ነገር በግልፅ ማስቀመጡ አሳስፈለገም? ለምሳሌ ያህል እናቱ ሰውዬው ግትር ብጤ መሆኑን ለዳንያ ስትነግራት ዳንያ በሁኔታው ብትሰማጭም ሳይሆን ይችላል ብዛ መመለሷ ሁኔታውን ማድበስበሳቸውን በግልፅ የሚያሳይ ነው። የሚገርም እኮ ነው! ሁሉም ነገር ግልፅ ስለሆነ በጉዳዩ ላይ መነጋገር ጥቅም የለውም ሲባል የማይባላጭ ማን አለ? «ከእራሷ አብልጣ ስለምትወድህ ዳንያን ውደዳት» ብዛ ለምን ትፅፍልኛለች! ሀሊናዋ አላርፍ እያለ ስላስቸገራት ይሆን? ደግሞክ «ተስፋችን አንተ ብቻ ነህ፤ አንተ ብቻ ነው ያለሽን!» ብዛ ትደልለኛለች። አይ እናቱ!

ስሜቱ በጣም እየተለዋወጠ ስለሄደ ሚስተር ለዚንን በዛች ደቂቃ ቢያጋጥመው ፍር ምናልባትም ህይወቱን በእጁ ባላለፋት ነበር።

ሆኖም እንደሽማግሌ መወርወሪያ የሚመላለሰውን ሀሳቡን እያፍተለተለ አንድ ሰው «ምን እንደሚመስል ለማወቅ ቀስ በቀስና በጥንቃቄ መገምገም» ያለበት መሆኑ ትክክል ይመስለኛል አለ። ሚስተር ለዚን ምን አይነት ሰው እንደሆነ ለማወቅ ግን ይህን ያህል አያዳግትም። ዋናው ነገር «ልብ ቀና የቢዝነስ ሰው» መሆኑ ነው። እስቲ ይታያችሁ። በራሱ ወጪ የቤት ዕቃቸውን ለማጓጓዝ ለመላክ ሀሳብ አቅርቧል! እንዲህ አይነት ሰው ደግሞ

እንዴት ክፉ መሆን ይቻለዋል? ጓዙ ሲሳክ እነርሱ ደግሞ፣ ሙሽራትና እናቷ፣ ኮተት የያዘ የገበሬ ጋሪ ይከራያሉ። ግን ምንም የሚያስቸግር ነገር የለም? የሰልሳ ማይል ርቀት ብቻ ነው፤ «ከዚያም ዳንያና እኔ የሰብተኛ ማእረግ የባቡር ቲኬት እናስቆርጣለን፤ በዝውውም በጣም እንደምደሰት እርግጠኛ ነኝ» ሲባል ያስገርማል አይደል። የሰባት መቶ ማይል ርቀት ዝቅባል መሆኑ ነው? አንድ ሰው አንድ ነገር የሚያደርገው አልሞና ገምቶ ነው። ሚስተር ሉዚን ግን ምን እያደረገው ነው? እጮቹህ አይደሉትም እንዴት? እናቴ የጡረታ አበላን ሞስትና አድርጋ ለዝው የሚሆን ገንዘብ መበደሯን እንዴት አልደረስክበትም? ሁሉም ነገር ግን መላ ለመላ የሚደረግ የቢዝነስ ግንኙነት ስለሆነ በእኩል ደረጃ ወጪውንም መጋራት አለባችሁ። እንዲያም ሆኖ የቢዝነሱ ሰው አታሏቸዋል። ጓዝ ለመስደድ የሚያስፈልገው ወጪ ለባቡሩ ቲኬት ከሚያስፈልገው ያነሰ ነው፤ እንዲያውም ምንም ሳይከፍል ይችላል። ሁለቱም ማየት ተስኖአቸዋል፤ ወይስ ሆነ ብለው ማየት አልፈለጉም? እንዴት ተደስተዋል ጃል! የአሁኑ እንብጥ ነው፤ ፍሬው የሚገኘው ወደፊት ነው ብለው ሲያሰቡ አያፍሩም። የሚገርመው ወጪውን መከፈላቸው ሳይሆን የተካፈሉበት መንገድ ነው። ከጋብቻም በኋላ የሚቀጥለው ይሄው ነው። እናቴ ገንዘቧን የምትጥለው ለምንድነው? ፒተርስቡርግ ስትደርስ ምን ያህል ገንዘብ ይቀራታል? ሶስት ወይም ያቺ አሮጊት እንደምትለው «ሁለት ትናንሽ ፍቶች» ይቀሯት ይሆናል? ከዚያ በኋላስ ፒተርስቡርግ ውስጥ በምኗ ልትኖር ነው? ከጋብቻው በኋላ ለመጀመሪያዎቹ ጥቂት ሳምንታት እንኳን በምንም ተአምር ከዳንያ ጋር መኖር እንደማትችል መገንዘቧን አምልጧት ተናግራዋለች። «እኔ ራሴ እሺ አልልም» በማለት አድበሰበሰችው እንጂ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ገልግዋለች። ታዲያ በምኗ ልትኖር ነው? በመቶ ሃያ ሩብል የጡረታ አበል፣ ከዚያም ሳይ ለእዳ ተነስቶለት መኖር ይቻላል? አይኗን እያጨናበሰች ብትፈትል እንኳ በአመት ከሃያ ሩብል በላይ አታገኝም። ይሄን አውቃለሁ። «እርሱ ራሱ ገንዘብ ውሳዔ» እያለ በሚቸራቸው ይኖራሉ ማለት ነው። አጉል ተስፋ ይላል ይሄ ነው! ሰውን እያስማመሩ ጥሩውን መመኘትና መጥፎው ይደርስብኛል ብሎ አለመዘጋጀት፤ ግልባጩ ምን እንደሚመስል አሳምረው ቢያውቁም ጭራሽ አይሞጥላቸውም፤ ስለዚያም ማሰቡ ብቻ ያስፈራቸዋል። ደህና አድርገው የካቡት ሰው እንዳቂላቸው እስከሚረዱ ድረስ ሀቀን ከመቀበል ይልቅ ሞትን ይመርጣሉ። ለሚስተር ሉዚን የሰራ ተቋራጮችና ነጋዴዎች ሲጋብዙት የሚደርበው የማእረግ ልብስ ተስጥቶት እንደሆነ ለማወቅ እፈልጋለሁ። በሰርጉም ሳይ ከዚህ የተለየ እንደማይለብስ አልጠራጠርም! ለሁሉም ገህም ይግባ!

በእርግጥ በእናቴ አይፈረድባትም! ዳንያ ግን ምን ነካት? ውዲቷ ዳንያ - በሚገባ አውቅሻለሁ! ለመጨረሻ ጊዜ በተገናኘን ወቅት ወደሀያ አመት ተጠግቶሽ ነበር፤ በዚያን ጊዜ እንኳን በሚገባ ሳውቅሽ ችያለሁ። አሁን ግን ምን ነካሽ እናቴ «ውጃ ዳንያ ብዙ ነገር የምትችል ነች» ብላ ፃፈች። ይሄንንም ቀደም ሲል ከሁለት አመት ተኩል በፊት የማውቀው ነው። ለሁለት አመት ተኩል ደግሞ ይሄንኑ ሳሳሳል ነው የቆየሁት። ስለዳንያ ቻይነት ሳሳሳል ነው የከረምኩት። ሰቪድራጋሎቭን ለመቋቋም ከበቃች በእርግጥም ቻይ ነች። አሁን ደግሞ እርሷና እናቴ ገና በመጀመሪያው ጭውውት ከድህነትና ከውርደት የተረፉ ሴቶችን የማግባት ሀሳብ ይዞ የቀረበውን ሚስተር ሉዚንን መቻል አያቅትም ብለው ገመቱ። የእፍ ወለምታ ሳይሆን በተቻለ ፍጥነት አቋሙን ግልፅ ለማድረግ በመፈለግ ሆነ ብሎ የተናገረው

ይመስላል፤ እንዲያም ሆኖ የአፍ ወለምታ አድርገን ብንቆጥርለት እንኳን ዳንያ ግን ሰውየውን መረዳት እንዴት ያቅታታል? ህሊናዋን ከመሸጥ ይልቅ ደረቅ ዳቦ እየበላች መኖሩ ይሻላታል፤ ሞራልን ያህል ነገር በምቸት አትለውጠውም፤ ለሚስተር ለዚን ቀርቶ ለሌላም የአለም ሀብታም ቢሆን ሞራሏን አሳልፋ አትሰጥም። የማውቃት ዳንያ በቀላሉ የምትበገር ሴት አይደለችም፤ አሁን ተለውጣለች ብዬም አልገምትም። አምላክ ይወቀው፤ እነስቪድራጋሎቭ መጥፎ ሰዎች ናቸው። እድሜ ልክህን በአመት ሁለት መቶ ሩብል እየተከፈለህ ሕፃናትን በየገጠሩ ማስተማር የሚያስከፋ ነው፤ እህቴ ለጥቅም ብላ የማታከበረውንና የማትመጥነውን ሰው አግብታ ሞራሏን ከምታራክስ ይልቅ ለአንድ አሜሪካዊ ባሪያ አሳራሽ ወይም ለአንድ ጀርመናዊ የመሬት ባለቤት ጎልጓይ አረም አራሚ ምንደኛ ሆኖ ብትሰራ ይሻላል። ሚስተር ለዚን ከንፁህ ወርቅ የተሰራ ሰው፤ ወይም ደግሞ ራሱን የቻለ ምርጥ እንቁ ቢሆን እንኳን ቀባቱ ለመሆን ጭራሽ የማትሰማማ እንደነበረች የታወቀ ነው፤ አሁን ግን ለምን ተስማማች? ምክንያቱ ምንድነው? ሁሉም ነገር ግልፅ ነው። ለራሷ ምቸት ብላ ራሷን አትሸጥም፤ እንዲያውም ራሷን የምትሸጠው ለገዛ ሕይወቷ ብላ ሳይሆን ለሌላ ሰው ብላ ነው፤ ራሷን የምትሸጠው ለምትወደውና ለምታመልከው ሰው ብላ ነው፤ ዋናው ፍሬ ሀሳብ ለወንድሟና ለእናቷ ስትል ራሷን መሸጧ ነው፤ ሁሉንም ነገር ትሸጣለች፤ ይህ ከሆነ ደግሞ ስሜታችንን ማፈኑ ደንታ አይሰጠንም፤ ነፃነታችንን፤ የአእምሮ ሰማችንን፤ ህሊናችንንና ሁሉንም ነገር ገበያ ውስጥ ለሽያጭ ስናቀርበው ልንደሰት ነዋ፤ የምወዳቸው ሰዎች እስከተደሰቱ ድረስ ሕይወቴ ውድም ይበል፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ የራሳችንን መሰሪ ምክንያት ለመፍጠር ዝግጁ ነን፤ ከግብዞች ለመማር ዝግጁ ነን፤ እንዲህ እያደረግን ለጊዜውም ቢሆን እንፅናናለን። እናም እንግዲህ እንዲህ አይነት ሰዎች ነን፤ ሁሉም ነገር ደግሞ እንደፀሀይ ብርሃን ቦግ ብሎ የሚታይ ነው። የዚህ ሁሉ ቲያትር መሪ ተዋናይ ራስኩልኒክቭ መሆኑ ግልፅ ነው። ለዩኒቨርሲቲ ትምህርቱ እየተከፈለለት፤ የሕግ አገልግሎት ፅቢት ሸሪክ እየሆነ፤ ሕይወቱ አስተማማኝ እየተደረገ ደስተኛ እንዲሆን ሰፊ እድል ተከፈተለት። ማን ያውቃል? ወደፊት ደግሞ ሀብታምና የተከበረ ይሆናል፤ ዝናቸው እንደሆነ ሊሞት ይችላል፤ የእናቴ እኔን ማቆላመጥ ዋጋ የለውም፤ እንዲህ አይነቱ ቀውጢ ሁኔታ ሲያጋጥም እንደሶንያ እንኳን ለመቀረጥ አልቻልንም። የሶንያ ኑሮ ከሚስተር ለዚን ጋር ዳንያ ከሚኖራት ኑሮ ያልረከበ መሆኑን እህቴ ታውቃለች ወይ? የፍቅር ነገር ገና እንደሌለ እናቴ ገልጻለች። ለወደፊቱም ፍቅር አለመኖሩ ብቻ ሳይሆን መከበብናም ከጠፋ ምን ሊባል ነው? ቅሬታና ጥላቻ ከነገሰ፤ በዚያን ጊዜ ደግሞ ነገሮች ሁሉ ጉፁህ እንደሆኑ አድርጎ ማቅረብ ሊከተል ነው። ይህ ንፅህና ግን በይበልጥ የሚያስጠላና የሚያንሸግሽ ይሆናል። ተወዳጁ ዳንያ! - ትንሽ ምቸት ይኖረኛል ብለሽ ታስቢ ይሆናል፤ የሶንያ ሁኔታ ግን የሞትና የሽረት ጉዳይ ነው። ከጊዜ በኋላ ልትቋቋሟው የማትችሉ ኑሮ ከገጠመሽ ምን ሊውጥሽ ነው? ትፀፃች ይሆን? የሕን ያህል ሀዘን፤ እርግማንና እንባ እንጽሚጥምሽ አስቢበት። ገና ከአሁኑ መጨነቅ የያዘችው እናታችን የተባለው ሲደርስ ምን አይነት ስሜት ሊሰማት ነው? ዳንያ ለእኔ ብላ መስዋእትነት እንድትከፍል አልፈልገም። በሕይወቴ እስካሁ ድረስ ሊሆን አይችልም፤ አይሞከርም፤

ከመቅፅበት ቆም ብሎ አሁንም ማሳሰሉን ተያያዘው።

‘ሲሆን አይችልም? ይህን ጉድ እንዴት ማስቀረት ይቻላል? በትእዛዝ ማስቀረት ይቻላል? ይሄን ለማድረግ ግንምን ስልጣን አለኝ? ስልጣን አለኝ ብል እንኳን በምትኩ ምን አይነት ቃል ልገባቸው እችላለሁ? የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ጨርሼ ስራ ከያዝኩ በኋላ ሕይወቴን ለእናንተ አሳልፌ እሰጣለሁ ብላቸውን? ይህ እንኳን ከድሮ ጀምሮ እለው የነበረ ነው፤ ስለዚህ አሁን ማድረግ ያለብኝ ምንድነው? ከዚች ከመቶ ሩብል የጠረታ አበልና በሀብታም ቤት ተቀጥሮ ከሚገኝ ገንዘብ እኔው ራሴ እቀራመታለሁ። ከሀብታሞችና ከአራጣ አበዳሪዎች እንዴት መገላገል ይቻላል? ምናልባት ከአስር አመት በኋላ ቢሆንን? በዚህ ጊዜ ውስጥ እናቴ በፊትል ስራና በልቅሶ አይኗ አንድ ቀን ይታወራል። ረሀብም ያመናምናታል። በአስር አመት ጊዜ ውስጥ እሁቴም ምን እንደሚደርስባት ከወዲሁ መገመት አያቅትም።

እነዚህን ጥያቄዎች ማሰላሰል ከጀመረ ውሉ አድሯል። አሁንም አእምሮውን ያስጨንቀት ጀመር። ማስቃዋታቸውን ከጀመሩ ሰነዛቤቱና በመጨረሻ ልቡ ላይ ቤታቸውን ሰሩ። የብቸኝነትና የተስፋ መቆረጥ ስሜት ከተጠናወቱት ረጅም ጊዜያት አስቆጥረዋል፤ ይህ ስሜት ባለፉት ጥቂት ወራት ውስጥ እየተጠናከረ ሄዶ ወሳኝ ደረጃ ላይ በመድረሱ አእምሮውንና ልቡን ፋታ የነሳና አጣዳፊ መፍትሔ የሚሻ አስፈሪ ጥያቄ ቀስቀሰበት። አሁን ደግሞ የእናቴ ደብዳቤ በድንገት እንደፈነዳ ፈንጂ አናወጠው። የተቀሰቀሰበትን አስፈሪ ጥያቄ መወጣት የቱን ያህል አዳጋች እንደሆነ ዝም ብሎ በማሰላሰል ጊዜ ማባከኩ ፋይዳ እንደሌለው ተረዳ፤ አንድ ጊዜ ቆርጦ አፋጣኝ እርምጃ መውሰድ ነበረበት፤ ሌላው አማራጭ ደግሞ-

‘ሕይወትን በአጠቃላይ መርሳት ነው!’ በማለት ከቁጥጥር ውጭ ሆኖበት መውጫ ሰላጣ ከመቅፈበት ጮኹ። ‘እድሌ ነው ብሎ ሁሉንም በፀጋ መቀበልና ለመስራት፤ ለመኖርና ለማፍቀር ያለውን መብት አሳልፎ መስጠት!’

‘የምትሄድበት ቦታ በምታጣበት ጊዜ ትርጉሙ ምን ማለት እንደሆነ ታውቃለህ?’ ሲል ማርሚላዶቭ ባለፈው ምሽት የጠየቀውን ጥያቄ በድንገት አስታወሰ። ‘አንድ ሰው የሚሄድበት የሆነ ቦታ ሊኖረው ይገባል።’ አላዚያ አለቀለት ማለት ነው።

ከመቅፈበት የመገረም ስሜት ተፈጠረበት። ትናንት የመጣለት ሀሳብ በአእምሮው ተመላለሰ። የተገረመው ግን ያ ሀሳብ በአእምሮው ስለተመላለሰ አልነበረም። ይህ አይነት ሀሳብ በአእምሮው እንደሚመጣ ተሰምቶት እየተጠባበቀ ነበር። ከዚህም በላይ ደግሞ ሀሳቡ የተቀሰቀሰበት ትናንት ብቻ አልነበረም። ልዩነት ቢኖረው ከአንድ ወር በፊትም ሆነ ትናንት በሕልም ደረጃ ተወስኖ መቆየቱ ሲሆን አሁን ግን ሕልም መሆኑ አብቅቶ አዲስ የሚያሸብርና ያልተለመደ ሽፋን ይዞ መቅረቡ ነው።

አካባቢውን በአፋጣኝ ቃኝ፤ የሚፈልገው አንድ ነገር ነበር። መቀመጫ ፍለጋ ይጓዝ ጀመር። አግዳሚ መቀመጫ ከርቀት አይቶ በፍጥነት ወደዚያው አቀና፤ በዝው ላይ ግን መላ ትኩረቱን የሳበ ነገር ገጠመው።

መቀመጫ ፍለጋ ሲጓዝ እንደርሰው የምትጓዝ ሴት ከፊት ለፊቱ አሻግሮ ተመለከተ። መጀመሪያ ላይ ግን በአካባቢው ከሚንቀሳቀሱ ቆሳቆሶች የበለጠ ትኩረት አልሰጣትም። ለምሳሌ ያህል ብዙ ጊዜ ወደቤቱ እንዴት እንደደረሰ ሳያውቅ የሚጓዝበት ሁኔታ ዛሬም ዝግታል፤ የለመደውም እንዲህ አይነት ዝነ ነው። የዝን እለት ከፊት ለፊቱ የምትጓዘው ሴት ግን ለየት ያለች ነበረች፤ ወዲያውኑ አይኑ አረፈባት፤ መጀመሪያ ላይ

ያለውዴታው፤ እየቆየ ግን ሆን ብሎ አስተዋላት። ሲትየዋን ልዩ ያደረጋትን ነገር ለማወቅ ከመቅፅበት ከፍተኛ ጉጉት አደረበት። ባርኔጣ ሳታጠልቅ፤ ጃንጥላ ሳትይዝ፤ ስስ ጓንቲ ሳታጠልቅ እጆቿን በሚገርም ሁኔታ እያወራጨች የምትጓዝ ልጃገረድ መስላ መጀመሪያ ላይ ታዋችው። ስስ የሐር ቀሚስ ለብላለች፤ ከጀርባዋ ሲያዩአት እስክጻሌዋ ድረስ የተከፈተ ቀሚስ። በአንገቷ ላይ ትንሽ ሻርፍ እንደነገሩ አዛንፋ ጣል አድርጋለች። ከሁሉም በላይ ደግሞ እየተንገጸገደችና ከአንዱ ወዳንዱ እየተላተመች ትሄዳለች። በመጨረሻም ይህ አጋጣሚ የራስኩልኒኩሽን አይን እየሳበ መጣ። ከመቀመጫው አጠገብ እንደደረሰ ልጃገረዱን ከኋላ በኩል አልፏት ሄደ፤ እርሷ ግን ከመቀመጫው እንደደረሰች ጫፋ ላይ ዘፍ አለችበት፤ ከዚያም በመቀመጫው ድጋፍ ላይ ጭንቅላቷን አሳርፋ ከመድከሟ የተነሳ አይኗን ከደነች። ራስኩልኒኩሽ ቀረብ ብሎ ሲያያት ክፉኛ የሰከረች መሆኗን ለመረዳት ጊዜ አልፈጀበትም። አስገራሚና አስቃቂ እይታ ነበር። እንዲያውም መጀመሪያ ላይ የተሳሳተ መስሎት ነበር። የአሰራ አምስትና የአሰራ ስድስት አመት ልጃገረድ፤ ውብ ፀገር ያላት፤ የተቃጠለና ትንሽ ያባበጠ ቢሆንም ያማረ ፊት የተሳናፀፈች ኮረዳ ከፊቱ ተዘርግታ ተመለከተ። የምትሰራውን የምታውቅ አልነበረችም፤ ተበለቃቅጣ በመቀመጣም አደባባይ ላይ መሆኗን እንዳልተረዳች መገመት አያዳግትም።

ራስኩልኒኩሽ ከጎኗ ባይቀመጥም ጥሏት አልሄደም፤ ምን ማድረግ እንዳለበት እያሳለለ ከጎኗ ቆመ። ለወትሮው ይህ አደባባይ በሰው ተጨናንቆ አያውቅም ነበር፤ አሁን ግን በስምንት ሰአት፤ በዚያ በጠራራ ፀሐይ የሰው አይነት ተኮልኩሏል። ከመቀመጫው አሰራ አምስት ጫማ ያህል ፈንጠር ብሎ አንድ ጎልማሳ ቆሟል፤ ወደልጃገረዱ ለመጠጋት የማሰፍሰፍ ሁኔታ ይታይበታል። ከርቀት ተመልክቷት ሊደርስጣት የሞከረ መሆን አለበት። ራስኩልኒኩሽ ግን ያልተጠበቀ ደንቃራ ሆነች። ሰውየው በልብስ የተሸቀረቀረ፤ ወደሰላሳ አመት የሚጠጋው፤ የሪዝ ዒም ያለው ወፍራም ነበር። ራስኩልኒኩሽ በነገሩ በጣም ተሰላጭቶ ለመሳደብ ፈለገ። ልጅቷን ለጊዜው ትቶ ወደ ሰውየው በሩጫ ሄደ።

‘አንት ስቪድራጋሎቭ አይደለህ! እዚህ ምን ፈለግህ?’ ሲል እጁን ለቡጢ ጨብጦ አረፋ እየደፈቀ ጮኸበት።

ሰውየው በንዴትና በንቀት ስሜት ራስኩልኒኩሽን እየተመለከተ ‘ምን ማለትህ ነው አንተ?’ በማለት በአፀፋው ደነፋባት።

‘ከዚህ ጥፋ ማለቴ ነው!’

‘እንዴት ደፈርኸኝ አንተ ቆሻሻ ወርበላ!’ ሲል ሰውየው ዱሳውን አነሳ። ራስኩልኒኩሽ እንደእርሱ ላሉ ሁለት ጎረምሶች የሚመጥን ሰው የገጠመው መሆኑን ሳያገናዝብ እጆቹን ጨብጦ ወደሰውየው ገሰገሰ። ወዲያውኑ ግን ከጀርባው የሆነ ሰው ግጥም አድርጎ ያዘው፤ በሁለቱ መካከል ፖሊስ ቆመ።

ፖሊሱ ‘በሕዝብ አደባባይ ላይ መደባደብ ከልክል ነው’ ካለ በኋላ የራስኩልኒኩሽን አልባሌ ልብስ እያስተዋለ ‘ምንፈለግህ? አንተ ማህ?’ ሲል ጠየቀ።

ራስኩልኒኩሽ በጥምና ተመለከተው። ፖሊሱ የሪዝ ዒሙ ላይ ሽበት ጣል ጣል ያደረዘት፤ የሰላ ፊት ያለው ስልጡን የድሮ ወታደር ይመስላል አኳኋ።

የፖሊሱን እጅ ጨምድዶ በመያዝ ‘የምፈልገው አንተን ነው። የቀድሞ የዩኒቨርሲቲ

ተማሪ ነኝ። ስሜ ራስኩልኒኮቭ ነው። ሲል ኬሙኽ በኋላ ሽክ ወዳለው ሰውዬ በመዞር 'አንተም እንድታውቀው' አለ። የፖሊስ መኮንኑም 'ና እስኪ ወደዚህ፤ አንድ ነገር ሳሳይህ እፈልጋለሁ' ብሎ እጁን እየነተተ ወደመቀመጫው አመራ።

'እስኪ እዚህ ተመልከት፤ ስክራላች። ከቅርብ ጊዜ በፊት በዚህ ጎዳና ላይ ስትጓዝ ነበር። ማን ወይም ምን እንደሆነች የሚያውቀው አምላክ ብቻ ነው። ወንድ አሳዳጅ ግን አትመስልም። ምናልባትም የሆነ ቦታ አስከረዋት፤ በማስገደድ ክብሯን ወስደውት ይሆናል፤ ገባህ ወይ? ከዚያ በኋላ ደግሞ ለጎዳና ዳረጓት። ቀሚሷ እንዴት ተቀዳዳ እንደለበሰችው ተመልከት። ቀሚሷን ያጠለቀችው ራሷ አይደለችም፤ ሌላ ሰው ነው ያጠለቀላት፤ የተልፈሰሰ የወንድ እጅ ነው ያጠለቀላት። ይህ ግልፅ ነው። አሁን ደግሞ ወደዚያ ተመልከት። ግብግብ ልገጥመው የነበረውን ያን ሽቅርቅር ሰው አላውቀውም። በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ነው የማየው። ይሁንና፤ በጎዳና ስትሂድ አይኑ አረፈባት፤ መስከሯንና መዝለፍሏትን አይቶ ከማንም ቀድሞ ሊደፍራት ፈለገ፤ በአሁኑ ሁኔታዋ ምንም መከላከል ስለማትችል ወደአንዱ ጋ ይወስዳታል። ትክክለኛ ለመሆኔ እርግጠኛ ነኝ። እመኝኝ ነው የምልህ አልተሳሳትኩም። እኔ ራሴ ሲመለከታትና ሲከተላት አይቼዋለሁ፤ በአጋማሚ እኔ እንቅፋት ስለሆንኩበት እስከሂድለት ጠበቀኝ። ዞር ብሎ ከቆመ በኋላ ሲጋራ የሚያቀጥጥል መሰለ። እርሷን ከሰውየው ለማዳን ምን ማድረግ እንችላለን? ወደወላጆቿ ቤት እንዴት እናደርሳታለን? እባክህ በጉዳዩ አስብበት፤'

ፖሊሱ የሆነውን ሁሉ ወዲያውኑ ተመለከተ። የወፍራሙ ሰውዬ አላማ ግልፅ ቢሆንም የልጃገረጃን ሁኔታ ማስተዋል ነበረበት። ፖሊሱ ጎንደር ብሎ ከተጠጋት በኋላ የሀዘን ስሜት በፊቱ ላይ ተነበበ።

ራሱን እየጥነቀ 'የሚዘገንን ነው!' አለ። 'ገና ሕፃን ነኝ፤ የአካል ጉዳት ደርሶታል' ከአለ በኋላም 'የት ነው የምትኖረው?' እያለ ይጠይቃት ጀመር።

ልጃገረጃ የተዳከሙና የተሰለመለሙ አይኖቿን ገለጥ በማድረግ ከፊት ለፊቷ የቆሙትን ሰዎች በቂልነት ተመልክታ ከፊቱ ጥፋ በሚል አይነት እጇን አወዛወዘች።

ራስኩልኒኮቭ ኪሱን ዳብሶ ሆኖ ኮፔክ ካወጣ በኋላ 'እባክህ ይሂን ሳንቲም ወስደህ ታክሲ አስቀምላት፤ ባለታክሲው ወደ ቤቷ እንዲያደርሳት ንገረው። ማወቅ ያለብን የት እንደምትኖር ብቻ ነው' አለው።

ፖሊሱ ሳንቲሙን ከወሰደ በኋላ 'በታክሲ አሳፍሬ እኔ ራሴ ቤትሽ አደርስኻለሁ። ወዴት ነው የምወስድሽ? የት ነው የምትኖረው?' እያለ መላልሶ ጠየቃት።

ልጃገረጃ ከአጠገቧ ሂዳ በሚል ምልክት ለሁለተኛ ጊዜ በእጆቿ እያሳየች 'እባካችሁ ከዚህ ጥፋ! ብቻዬን ልሁንበት!' ብላ ተነጫነጫች።

በቅሬታ፤ በሀዘኔታና በቀጣ መልክ ጭንቅላቱን በድጋሚ ከጥንቀ በኋላ 'እንዴት አሳፋሪ ነው! አንቺን የመሰለ ወጣት ስለራሱ ማፈር አለበት!' ብሎ ከተናገረ በኋላ 'ምን ማድረግ እንደሚገባ አላውቅም' እያለ ፊቱን በድጋሚ ወደ ራስኩልኒኮቭ መለሰ። ወዲያውኑም ከእግር ጥፍሩ እስከራሱ ድረስ ትክ ብሎ ተመለከተው። እንዲህ አይነት አልባሌ ልብስ ደርቦ የገንዘብ ችሮታ ማድረግ እያስገረመው፤

'ለመጀመሪያ ጊዜ ያየሁት የት ነው? ከዚህ ይርቃል?' ብሎ ጠየቀው።

‘በዚህ ጎዳና ላይ ግራና ቀኝ እየተወዛወዘች ከፊት ለፊት ትጓዝ ነበር። ከመቀመጫው እንደደረሰችም አግዳሚው ወንበር ላይ በቀሟ ዘፍ አለችበት።’

እንደገና ጎንበስ ብሎ ካያት በኋላም ‘በአሁኑ ጊዜ በየቦታው የሚያጋጥም የዚህ ዓይነት አሳፋሪ ነገር ነው! ወይ አምላኬ እንዲህ ያለች ወጣትና ገራገር ፍጡር ስከራ አብቅቶላታል! የአካል ጉዳት የደረሰባት መሆን አለባት። ቀሚሷ እንዴት እንደተቀደደ ተመልከት። ጌታው የቱን ያህል አስቃፋ ነገር ነው! ሲያዩአት ከጨዋ ቤተሰብ የተገኘች ወጣት ትመስላለች። እንደሚመስለኝ ወላጆቿ ድሃ መሆን አለባቸው። እንደእርሷ አይነት በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰለባዎች አሉ። በጨዋነትና በሚገባ ያደገች ትመስላለች ግን ፈተና ላይ ወደቀች’ ሲል ተናገረ።

ምናልባትም እርሱ ራሱ በተመሳሳይ እድሜ ላይ የሚገኙ፣ የዘመናዊ ሴት ገፅታንና ፀጋን የተላበሱና ‘በደንብ ተኮትኩተው ያደጉ ወጣት ሴት ልጆች’ ሊኖሩት ይችላል።

‘ዋናው ቁምነገር በዚህ ጋጠወጥ እጅ እንዳትዝግ ማድረግ ነው! ሊደፍራት እንዳቀደ እርግጠኛ ነኝ! ምን እንደሚፈልግ ማወቅ ቀላል ነው። ይሄን ተምች እስቲ ተመልከተው! አፍሮ ተነስቶ እንኳን አይሄድም!’ በማለት ራስኮልኒኮቭ ፖሊሱን አጥብቆ ተማጠነ።

ራስኮልኒኮቭ ወደወፍራሙ ሰውዬ እያመለከተ በከፍተኛ ድምፅ አንራብት። ሰውየው ስምቶ ጌዴቱ ሊቀሰቀስበት ካለ በኋላ ሀሳቡን ለውጦ በንቀት አይን መመልከት ያዘ። ከዚያም በዝግታ አስር እርምጃ ከተጓዘ በኋላ ቆም አለ።

ፖሊሱ እያሰላሰለ ወደልጅቷ አሁንም ጎንበስ ብሎ በመጠጋት ‘እንደማያገኛት ላረጋገጥ እችላለሁ፤ ወዴት እንደምንወስዳት ብቻ ትንገረን፤ አለበለዚያ ግን ሰማሽ ወይ!’ ከማለቱ ልጅቷ ከመቅፅበት አይኖቿን ገለጠች፤ በማስተዋል ተመልከተቻቸው፤ በድንገት የሆነ ሀሳብ መጣላት፤ ከመቀመጫው ተነሳች።

‘ምን አይነት ብልግና ነው! ምናል ቢተወኝ!’ ካለች በኋላ ከፊቷ እንዲጠፋላት በድጋሚ እጇን አወዛወዘች። ከዚያም እንደበፊቱ እየተንገዳገደች ቢሆንም በፍጥነት ወደመጣችበት አቀጣጫ ተጓዘች። ሽክ ያለው ጎልማሳም ከሌላ አቅጣጫ ሆኖ አይኑን ከእርሷ ላይ ሳይነቅል ተከተላት።

የሪዝ ሂሙን በትላልቁ ያንዠረገወው ፖሊስ ‘አትጨነቅ፤ እንዲገናኛት አላደርገውም’ በማለት ኮስተር አድርጎ ድምፁን እያሰማ ተከተላቸው። ቁና ቁና ተንፍሶ ‘ምን አይነት ጉድ ነው ዛሬ ያጋጠመኝ!’ ሲል ጮኸ።

ወዲያውኑም ራስኮልኒኮቭ በሆነ ነገር ስሜቱ ተነክና ሌላ ሰው ሆኖ ቀረበ።

‘ሰማ! ሰማኑው የምልህ!’ እያለ ወደፖሊሱ ከተጠጋ በኋላ ፖሊሱ ዞር ሲልለት ‘ከእንግዲህ ተዋቸው! የአንተ ጉዳይ አይደለም! እንዳሻቸው’ በማለት ሽክ ወዳለው ሰውዬ እያመለከተ ‘እሷ ከፈለገችው ይደሰት! ምን አስጨነቀህ?’ አለ።

ፖሊሱ ግራ በመጋባት አፍጥጦ አየው። ራስኮልኒኮቭ ግን ከት ብሎ ሳቀ።

በሀዘንና በቅሬታ መልክ ‘ከንቱ ሰው!’ ካለ በኋላ ፖሊሱ ራስኮልኒኮቭን እንደአብድ ቆጥሮ ወደ ሽቅርቅሩ ሰውና ወደልጅቷ ገሰገሰ።

ራስኮልኒኮቭ ብቻውን እንደቆመ ‘ፖሊሱ ህያ ሳንቲሜን ይዞ ፈረጠጠ። ግዴላም ይውሰደው። ከዚያም ሰውዬ ትንሽ የሚያገኝ ይመስለኛል፤ ከልጅቷ ጋር እንዳሻው ይሂድ።’

በዚያው ያከትምለታል። እኔ ምን አገባኝ? ማን ሆኔ ነው እርሷን የምረዳው? ማንንም የመርዳት መብት አለኝ ወይ? እርስ በርሳቸው ቢጨራረሱ ምን አስጨነቀኝ? የእኔ ያልሆነውን ሃያ ሳንቲምስ የመስጠት ምጻ መብት አለኝ? አለ።

በድንገት ከፍተኛ ስሜት ውስጥ ከገባ በኋላ መንፈሱ ተዳክመ። ከባደው አግዳሚ ወንበር ላይ ተቀመጠ። በሀሳቡ የባጥ የቆጡን ሲያወጣና ሲያወርድ ቆይቶ እስከነሐሳቱው ማሰብ ተሳነው። ሁሉንም ነገር ለመርሳት ፈለገ፤ የሰመመን እንቅልፍ ያዘው፤ ከእንቅልፉ እንደነቃም እንደገና ማሰላሰል ጀመረ።

‘ምስኪን ልጃገረድ! ነፍሷን ስታውቅ ተንሰቅስቃ ታለቅሳለች፤ ከዚያም እናቷ ሁኔታውን ትደርስበትና ውርደቷን አሸክማ ትደበድባታለች፤ ምናልባትም ከቤት ታባርራታለች። ባታባርራት እንኳን ሰዎች አነፍንፈው ያገኙአታል፤ ውሎ ሳያድርም ምስኪኗ ልጅ ይለይላትና ደንበኛ ፍለጋ ጎዳና ለጎዳና ትዘዋወራለች። ወዲያውኑም ዕንስ ለማስወረድ ወደ ሆስፒታል (ይህ አዘውትሮ የሚያጋጥመው ከእናታቸው ጋር እየኖሩ በምስጢር ለሚማግጡት ነው)፤ በድጋሚ ወደ ሆስፒታል፤ ወደ ስካር አለም፤ ወደመሸታ ቤት፤ አሁንም ወደ ሆስፒታል-ከሁለትና ከሶስት አመት በኋላ ህመምተኛ ትሆንና በአስራ ስምንት ወይም በአስራ ዘጠኝ አመቷ የህይወት ፋይሊን ትዘጋለች። በመቶ የሚቆጠሩ እንዲህ አይነት ልጃገረዶች አላየሁምን? እንዲህ ያደረጋቸው ምንድነው? ያ ከይሷ ነገር ይሆናል! ያም ሆነ ይህ ገህነም ይግቡ! እንደዚያ መሆን አይቀሬ ነው ይሉናል። የተቀሩት ሳይበከሉ ጤናማ ቢሆኑም በየአመቱ የተወሰነ ፐርሰንት (መቶኛ) የሚደርሰው ክፍል መርከቡ የማይቀር ነው ይሉናል። ፐርሰንት የሚል ግሩም ቃል ይጠቀማሉ - የመደለያ ቃል። ሁሉ ነገር በፐርሰንት ሲሰላ ቁንቀትህ ይቃለላል። ሌላ ቃል ከተጠቀምክ ግን ትንሽ አይሰማህም። በአጋጣሚ ዳንያ በዚህ ፐርሰንት ውስጥ ተጠቃልላ ብትገኝስ? አይጣል ነው!’

ወዲያውኑም ‘ወዴት ነው የምሄደው?’ እያለ አሰላለ። ‘ጓጉቼ የወጣሁት አንድ ነገር ለማግኘት ነው። ደብዳቤውን እንዳነበብኩ ነው የወጣሁት። በመሃሉ ዘንግቼው ራዙምኪንን ለመጠየቅ እንደወጣሁ አሁን ደረስኩበት። ራዙምኪንን የመጠየቅ ሀሳብ አሁን ገና የመጣልኝ ለምንድነው? ያልተለመደ ነገር ነው!’ በማለት ባደውን መቀመጫ እየቃኘ ከራሱ ጋር ንግግር ጀመረ።

በራሱ ሁኔታ ተገረመ። ራዙምኪን ከእርሱ ጋር ይማሩ ከነበሩት አንዱ ነው። በዩኒቨርሲቲ ቆይታው ራስኮልኒኮቭ ጓደኛ አልነበረውም ለማለት ያስደፍራል። ራሱን ያገላል፤ ሰው አይጠይቅም፤ ሰው እንዲጠይቀውም አይፈልግም። በተማሪ ስብሰባ፤ ወይም ወይም ጨዋታ ላይ አይገኝም። ራሱን ሳያገዝና አጥብቆ ያጠናል፤ በዚህ ከበሬታ ቢያተርፍም ማንም ሰው አልወደደውም። መናጢ ድሃ፤ ቢሆንም የሚመክበት ያለው ይመስል ከሌላው የተሻልኩ ነኝ ብሎ የሚከራራና ሰው የሚንቅ ነበር። አንዳንድ ተማሪዎችማ በአጠቃላይ እድገት፤ እውቀትና አላማ በጣም ርቋቸው ስለሄደ የእነርሱን አላማና ፍላጎት አሳንሶ የሚመለከትና እነርሱን እንደሕፃን የሚቆጥራቸው አድርገው ይገምቱ ነበር።

በጣም ጓደኛ ባይሆኑም በተወሰነ ምክንያት ከራዙምኪን ጋር ተቀራረቡ፤ ራስኮልኒኮቭ ግልፅ ሆኖ በይበልጥ እየተማባባው ሄደ። ደስተኛ፤ ተግባቢና ጣጣ የለሽ ከሆነው ራዙምኪን ጋር እያደር ለመወዳጀት በቃ። ይሁን እንጂ፤ ጣጣ እያበዛም ሲባል ክብሩን

ይጥላል ማለት አልነበረም። የቅርብ ጓደኞቹ ይህን ባህሪውን ከመገንዘባቸውም በላይ በሁሉም ሰው ዘንድ ተወዳጅ ሆኖ ቆይቷል። አንዳንድ ጊዜ ራሱን በመጠኑ ቢጥልም ደደብ አልነበረም። ረጅምና ቀጭን፤ ጢሙን በደንብ የማይላጭ ፀጉረ ጥቁር ነው። አንዳንድ ጊዜ ከቁጥጥር ውጭ ልቅ ይሆናል፤ የከፍተኛ የእካል ጥንካሬ ባለቤት ነው የሚል ዝናም አትርፎአል። ከሌሎች ተማሪዎች ጋር ሆኖ በአንድ ምሽት ላይ ይዝናና በነበረበት ወቅት ስድስት ጫማ ርዝመት የነበረውን ፖሊስ በአንድ ምት ከመሬት ላይ ዘርሮታል። እንደ አሳ የመጠጣት አቅም ቢኖረውም መጠጥን እርግፍ አድርጎ መተው ይችላል። አንዳንድ ጊዜ የሚሰነዝረው ቀልድ ከመስመር የወጣ ቢሆንም የማይቀልድባቸው ጊዜያትም ያጋጥማሉ። ራዙምኪን ችግር ካጋጠመው ጭራሽ የማይሰማው፤ የቱን ያህል ቢቸግረው ደግሞ አንገቱን የማይደፋ መሆኑ ዝናን አትርፎለታል። ከቤት ጣራ ላይ እንኳን ኑር ቢባል መኖር የሚችል ሰው ነው፤ ለቀናት ያህል እህል ሳይቀምስ ይውላል ያድራል፤ እጅግ የሚያንዘፈዝፈውን ውርጭ ይቋቋማል። በጣም ደህ ነበር፤ ማንም ሳይረዳው እየሰራ በሚያገኛት ገንዘብ ግን ራሱን ችሎ ለመኖር በቅቷል። ገንዘብ የማግኛ ዘዴዎችን ሁሉ ያውቃል። እንቅልፍ የሚወስደው በቀዝቃዛ ክፍል ውስጥ ሲተኛ እንደሆነ በመግለፅ በአንድ ክረምት ላይ ከፍሉ በምንም ዓይነት ሙቀት እንዳያገኝ ማድረጉ አድንቀው ያወሩለታል። በአሁኑ ወቅት ደግሞ ለትንሽ ጊዜም ቢሆን ዩኒቨርሲቲውን ለመልቀቅ ተገዷል፤ ትምህርቱንም ይቀጥል ዘንድ ኑሮውን ለማሻሻል የሚቻለውን ሁሉ በማድረግ ላይ ይገኛል። ከራስኩልኒኩቭ ጋር ላለፉት አራት ወራት አቅርብ አልተገኘኝም። እርግጥ ከሁለት ወር በፊት መንገድ ላይ ተያይተው ራስኩልኒኩቭ እንዳላየ ፊቱን በማዞሩ ሰላምታ ሳይለዋወጡ ተላልፈዋል። ራዙምኪንም ጓደኛውን ላለማስቀየም ሲል አይቶት እንዳላየ አልፎ ሄዷል።

‘ራዙምኪን የማስተማር ስራ እንዲፈልግልኝ ለመጠየቅ አስቤ ወደ እርሱ ለመሄድ ከጥቂት ጊዜያት በፊት እቅድ ነበረኝ እኮ’ እያለ ራስኩልኒኮቭ አስታወቀ። ‘አሁን ግን እንዴት ሊረዳኝ ይችላል? የማስተማር ስራ አገኛልኝ ልበል፤ የመጨረሻ ሳንቲሙንም አካፍሎኝ ጫማ ገዢና ልብሴን አሰፍቼ ስራ ጀመርኩ ልበል፤ ከዚያ በኋላስ? በምትቀረኝ ጥቂት ሳንቲም ምን ማድረግ እችላለሁ? ውጤቱ ይሄ ነው? እንዲህ ከሆነ ከራዙምኪን ጋር መገናኘት ፋይዳ የለለው ሀሳብ ነው!’ አለ።

ራዙምኪንን ለመጠየቅ የመነሳቱ ጉዳይ ከሚገባው በላይ አሳስበው። ጉዳዩ ተራ ሆኖ ሳለ አጉል ፍቺ ሊሰጠው ሞክረ።

‘ወይ እምላኪ-የራዙምኪንን እርዳታ በመሻት ሁሉንም ነገር የማስተካከል መሰለኝ? ራዙምኪን ለችግራ ሁሉ መፍትሔ ሰጪ ነው?’ እያለ ራሱን በመገረም ጠየቀ።

ግንባሩን እያሻሽ ማሰቡን ቀጠለ፤ ከብዙ ማሰሳል በኋላም ድንገት አንድ ልዩ ሀሳብ ተከስተለት።

ከውሳኔ ላይ የደረሰ በመምሰል ‘በርግጥ ራዙምኪንን እጠይቀዋለሁ፤ ግን አሁን አይደለም፤ በሌላ ጊዜ ነው፤ ድርጊቱን ከፈፀምኩና ጉዳዩ ከአለቀ በኋላ ሁሉም ነገር ሲለወጥ ነው...’ እያለ ራሱን አረጋጋ።

‘ከአለቀ በኋላ አልኩ እንዴ?’ እያለ ከመቀመጫው ተነስቶ ጮኸ። ‘ግን ይሆናል ወይ ነው ጥያቄው? በርግጥ ይደረጋል?’ ይሆናል አለ በአፅንዖት።

ከመቀመጫው ተነስቶ በሩጫ ፍጥነት ተጓዘ፤ ወደቤቱ ለመመለስ መንገድ ከጀመረ በኋላ የመመለሱ ሀሳብ ወዲያውኑ አስጠላው። ባለፈው ወር ይህ ሁሉ በአእምሮው የተመላለሰበት ቁምሳጥን በመሰለች በዚያች አስቀያሚ ክፍል ውስጥ ነበር! ወዴት እንደሚሄድ ሳያውቀው መጓዙን ቀጠለ።

ሰሜቱ ተለውጦ መንቀጥቀጥ ጀመረ፤ በጠራራ ፀሐይ በረደው። በጉዞው ላይ ያጋጠመውን ሁሉ አይኑን አፍጥጦ በደመናፍስ ማሰሳል ያዘ። በአንድ ነገር ላይ ማነጣጠር አቅቶት ደቂቃ በደቂቃ በተተካ ቁጥር ወደሌላ የከፋ ሀሳብ ተሸጋገረ። ቀና ብሎ ዙሪያውን መመልከት ሲጀምር ደግሞ ያስብ የነበረውን ሁሉ፤ አልፎ ተርፎም ከአንድ ደቂቃ በፊት የነበረበትን ስፍራ እንኳን ይዘነጋል። በእንዲህ አይነት ሁኔታ ድልድዩን ተሻግሮ እየተጓዘ ወደሻሲሌቭስኪ ክልል አቀና። የከተማውን አባራ፤ ፍራና ስሚንቶ፤ በየአቅጣጫው የከበቡትን ደሳሳ ቤቶች አልፎ የተቋቋሙት አይኖቹ በለምለም አትክልቶችና በለስላሳው አየር ተማረኩ። የሚከረፋ ነገርና የመሸታ ቤቶች ባለመኖራቸው አየሩ ያልተበከለና የሚያውድ ነበር። ወዲያው ግን እነዚህ አስደሳች ሰሜቶች የሚያንሸግሹና የሚያሳምሙ እየሆኑበት ሄዱ። አንዳንድ ጊዜ አረንጓዴ አትክልት ከተሳበሱ ጎጆ ቤቶች አጠገብ ይቆምና በአጥሩ በኩል አሻግሮ ሰገኑቱን መሰከን፤ የተሸቀረቀሩ ቤቶችንና የሚባርቁ ሕፃናትን ይመለከታል። ይበልጡኑ ጊዜውን የሚያጠፋው ቀልቡን የሳቡትን አበቦች ቆሞ በማየት ነበር። የሚያምሩ ሰረገሞችና በፈረስ ላይ የተቀመጡ ሰዎችም እጋጥመውታል፤ በተመስጦ ይመለከታቸውና ገና ከአካባቢው ሳይሰወሩ ይረሳቸዋል። አንድ ጊዜ ቆም ብሎ ገንዘቡን መቁጠር ጀመረ፤ ሰላላ

ሳንቲም እንደቀረው ገመተ፡- 'ሃያ ሳንቲም ለፖሊሱ፣ ሶስት ሳንቲም ለናስታስያ ደብዳቤ ከጠሀ ትላንት ለማርሜላዶቭ ቤተሰብ አርባ ሰባት ወይም ህምሳ ሳንቲም ሰጥቻለሁ ማለት ነው። እያለ ካሳሳለ በኋላ ገንዘቡን ለምንና እንዴት ከኪሶ እንዳወጣ እንኳን ዘንጋ። ያስታወሰው ረሀብ ተሰምቶት በአንድ ምግብ ቤት በኩል ማለፉን ነበር። ወደምግብ ቤቱ ገባ ብሎም አንድ ብርጭቆ አረቄ ጠጣ፤ ቀራጭ ከክ ገመጠ። ከኩን መንገድ ላይ እየተጓዘ በልቶ ጨርሶ ወይን ጠጅን እንጂ አረቁን ከጠጣ ረጅም ጊዜ ስላስቆጠረ አረቄው ቶሎ ወደአናቱ ወጣ። ከመቅለበት ቋንጃው ተያያዘና እንቅልፍ አሰኘው። እንደምንም ብሎ የቤቱን አቅጣጫ ይዞ ከተጓዘ በኋላ ፍፁም ተዳከመ፤ መንገዱን ጥሎ ወደጫካ በመግባት ከላር ላይ ተዘረረ፤ ወዲያውኑም አሸለበ።

ሰዎች ጤናቸው ሲታወክ የሚታያቸው ሕልም ጉልህ፣ ቁልጭ ያለና ህያው የመምሰል ባህሪ አለው። አንዳንድ ጊዜ ጠቅላላ ስእሉ አሰፈረ ይሆናል፤ ነገር ግን ሁሉም ነገር ከእነአቀራረቡ ጭምር ተአማኒነት ስለሚኖረው፣ ዝርዝር ነገሮች ሁሉ የስነተብብ ሕግን ተከትለው በግሩም ሁኔታ ስለሚቀረፁ አላሟው የፑሽኪንን ያህል ታላቅ ሰው ቢሆን እንኳ በገህዱ አለም ውስጥ ሆኖ ይህ አይነቱን ስእል ጭራሽ ሊፈጥረው አይችልም። እንዲህ አይነቱ ህልም፣ የማያስደስት ህልም ከታየ በኋላ ደግሞ ለረጅም ጊዜ ከአእምሮ አይጠፋም፤ በሰውየው የተዛባ አካል ላይ ከፍተኛ ስሜት ያሳድራል።

ራስኮልኒኮቭ ሕፃን ሆኖ በገጠር በኖረበት ጊዜ አንድ አስከፊ ህልም አየ። የሰባት አመት ልጅ ባለ በአንድ አመት በዐል ቀን ከሰዓት በኋላ ላይ ከአባቱ ጋር በመሆን ገጠር ውስጥ ይዘዋወራሉ። ጭር ባለ ሞቃት ቀን የሚዘዋወሩበት ስፍራ ልክ በፊት እንደሚያውቀው ነው፤ አካባቢው ጨርሶም አልተለወጠም። በገላጣ መስክ ላይ የተቆረቆረችው ትንሿ መንደር ፍንትው ብላ ትታያቸዋለች። እይታቸውን የሚጋርድ አንድም ዛፍ የለም፤ ከአድማሱ ባሻገር ብቻ የተሰበጠጠረ ጥቁር ደን ይታያቸዋል። በመንደሩ ካለው የመጨረሻው የአትክልት ስፍራ አጠገብ የመሸታ ቤት አለ፤ የማይወደውና ከአባቱ ጋር በዚያ በኩል ባለፉ ቁጥር የሚያስፈራው መሸታ ቤት ነው። በአስከፊ ሁኔታ እያንዱ የሚጮሁ፣ የሚያሸክቡ፣ የሚሳደቡና የሚዘምሩ ሰዎች ከመሸታ ቤቱ አይጠፉም፤ ብዙውን ጊዜም እርስ በርሳቸው ግብ ግብ ይገጥማሉ፤ ከመሸታ ቤቱ አጠገብ ጥንቢራቸው እስኪዞር ድረስ የሰከሩ ሰዎች ስለሚገጥሟቸው እነርሱን ባዶ ቁጥር እየተርበተብተ ከአባቱ ጉያ ይሸገማል። ከመሸታ ቤቱ ብዙም ሳይርቅ ኮረከንች መንገድ ተዘርግቷል፤ ከመንገዱ ላይ የሚነሳው አባራ ምን ጊዜም ጥቁርሻ እንደመሰለ ነው። አባራው እየተጠማዘዘ በርቀት ይጓዛል፤ ሶስት መቶ ሜትር ያህል ከተጓዘ በኋላም ወደቀኝ ታጥፎ የመንደሩን መካከ መቃብር ይከብል። ከመካከ መቃብሩ መሀል ላይ አረንጓዴ ጣራ ያለው ከድንጋይ የተሳራ ቤተክርስቲያን ቆሟል፤ አይቷቸው የማያውቀውንና ቀደም ሲል ያረፉትን የሴት አያቱን ለማሰብ በአመት ሁለት ጊዜ ገዘር ሲደረግ ወደቤተክርስቲያኑ ይሄዳል። በዓቅቱ ላይ ሲገኙ ኹሎ ገርግ ሲሆን ላይ ሆኖ በኑሮ ወረቀት የተሸፈነ ልዩ ምግብ ይዘው ይሄዳሉ፤ ምግቡ ጣፋጭ ሩዝ ሆኖ በላዩ ላይ በመስቀል መልክ የተቀረፀ ዘቢብ ጣል ጣል ይደረግበታል። ጥንታዊ ስእሎችና ጭንቅሳታቸውን የሚነቀንቀ ሽማግሌ ቄስ የሚገኝበትን ያን ቤተክርስቲያን ይወደዋል። ሐውልት ከተሰራለት ከጌት እያቱ መቃብር አጠገብ የማያውቀውና የማያስታውሰው በመንፈቅ እድሜው የሞተ

ወንድሙ አነስተኛ መቃብር አለ። ይሁን ትንሽ ወንድም እንደነበረው ስለተነገረው ወደመካነ መቃብሩ በሄደ ቁጥር የወንድሙን መቃብር ጎንበስ ብሎ በኩብር ይላለማል። በህልሙ ያየው አባቱና እርሱ በኮሪኮንቹ መንገድ አድርገው ወደመካነ መቃብሩ ሲሄዱና በመሸታ ቤቱ በኩል ሲያልፉ ነው፤ የአባቱን እጅ ይዞ የመሸታ ቤቱን በፍርሀት ትክ ብሎ ይመለከታል። የነበረው ልዩ ሁኔታ ትኩረት አሳደረበት፡- የባለጆች ሚስቶች የአማራ ልብዎቻቸውን ለብሰው፤ ሴት አርሶ አደሮች ከነባሎቻቸው፤ እንዲሁም የተናቀት የህብረተሰብ ክፍሎች ሁሉ ተኮልኩለዋል። ሁሉም የሰካር መንፈስ ተጭኖአቸው ይዘፍናሉ። ከመሸታ ቤቱ ደጃፍ አጠገብ በትላልቅ ፈረሶች የሚጎተት የጭነት ማንጓገጥ ጋራ ቆሟል። ትላልቅ ጎፈርና ወፋፍራም ቅልጥም ያላቸው እነዚህ ትላልቅ ፈረሶች ግላንግሱን ሁሉ ይዘው ጋራ ሳይጎትቱ ከመንገዝ ይልቅ እየጎተቱ መንገዝ የቀለላቸው ይመስል ድካም ሳይታይባቸው ተዝናኑት በዝግታ ሲሄዱ ማየት ሁልጊዜ ያስደስተዋል። አሁን ግን አንድ ትንሽ ፈረስ እንጨት ወይም የግጦሽ ሳር የተከመረበት ትልቅ ጋራ እየጎተተች ስትጓዝ ጋራው ጭቃ ወይም ማጥ ውስጥ ይገባና ጎትቶ ማውጣት ያቅታታል፤ አርሶ አደሩም ቦታ ሳይመርጥ አይደረግና አገጭን ጭምር ክፉኛ ይደበድባታል፤ በዚህን ጊዜ የምስኪኗ ፈረስ ሁኔታ ባር ባር አሰኝቶት ለማልቀስ ይዳዳዋል፤ ይህ አይነቱ አጋጣሚ ሲደርስ እናቱ ከመስኮት እንዲርቅ ታደርግ ነበር። አንድ ቀን ከመሸታ ቤቱ አጠገብ ግር ግር ተፈጠረ ፡- ጭራሹን የሰከሩ ገበሬዎች ቀይና ሰማያዊ ሽማግሌች ለብሰው፤ ኮታቸውን በትከሻቸው ላይ አድርገው፤ ማሲንዳቸውን እየደረደሩ፤ እየጮሁና እየዘፈኑ ከመሸታ ቤቱ ግልብጥ ብለው ወጡ። ከመካከላቸውም ደልዳላ አንገት፤ ያባበጠ ፊትና ብስል ቀይ መልክ ያለው ወጣት አርሶ አደር 'ኑ ወደ እኔ ጋራ! ሁላችሁንም በየቤታችሁ አደርሳለሁ!' እያለ ጮህ ብሎ ተጣራ።

ወዲያውኑ የሁካታ ሳቅና ጨኸት ተሰማ።

‘እስቲ አርጌ ፈረሱን ተመልከቱ! አሁን ማን ይሙት ይህኮሰማና ፈረስ ሁላችንን በየቤታችን የሚያደርስ ነው?’

‘ሚኮልካ ዛሬ ምን ነኩታል? ለእንዲህ አይነት ትልቅ ጋራ እንዴት ይህን አርጌ ፈረስ ታቀርባለህ?’

ሚኮልካ ከማንም ቀድሞ ጋራው ላይ በመውጣት፤ ልገሙን ይዞ ቀጥ ብሎ ቆመና ‘ይልቅ ተሳፈሩ! ሳድርሳችሁ!’ እያለ ጮኸ። ‘ይህች አርጌ ፈረስ ልቤን ነው ያቆሰለችው፤ ገና ድሮ መጣገል ነበረብኝ። እርሷን ማቆየት ዋጋ የለውም። ሁላችሁም ተሳፈሩ። እያዘለለኩ ነው የማርጣት!’ እያለ ያቺን ትንሽ ግራጫ ፈረስ ለመግረፍ ተንደርድሮ ጅራፉን አነሳ።

የተኮለኩለት ሰዎችም ‘ኑ እንሳፈር!’ እያሉ የሁካታ ድምፅ አሰሙ። ‘ሰማችሁት እንዴ? መንገዱን ሁሉ ሊያርጣት ነው!’ ከአስር አመት ወይም ከዚያ በላይ ያላቸውን ሩጫ እንደምትሮጥ እንወራረድ።’

‘ሁላችሁም ቢሆን ጅራፋችሁን ያዙ - አትዘነላት! ተዘጋጃችሁ?’

‘በደንብ ዝልጠልኝ አደራ!’

ሁሉም እየሳቁና እየቀለዱ ከሚኮልካ ጋራ ላይ ወጥተው ታጎሩ። ስድስት ሰዎች እንደምንም ብለው ከተሳፈሩ በኋላ ለሌላም ሰው የሚሆን ቦታ ነበር። ወፍራምና ቀይ የሆነች ሴት አብራቸው ተሳፍሏት። ከጥጥ የተሰራ ቀይ ጨርቅ በራሷ ላይ ጠምጥማለች፤ ፀጉራማ

የቦት ጫማ አጥልቃለች፤ ለውዝ እየቆረጠመች ፈገግ ትላለች። ሰው ሁሉ ይሰቃል። እንዴት መሳቅ ይነሳቸው። አጥንቷ የወጣ ፈረስ ይህን ያህል ከባድ ጭነት እየነተተች በሩጫ ስትሄድ፤ ከጋራው ላይ የተጫኑት ሁለት ወጣቶች ሚኮልካን ለማገዝ ወዲያውኑ ጅራፋቸውን ያዙ። 'ሂጅ እንግዲህ!' የሚል ጨከት ተሰማ። ምስኪኗ ፈረስ ግን ሶስቱ ጅራፎች ሲፈራረቁባት ጊዜ ኅብጣ እያናፋች ባላት ሀይል ሁሉ ተጠቅማ ለመነተት ተነሳለች፤ ግን መሮጥ ይቅርና ጋራውን አንዲት ጋት እንኳን መሳብ አቃታት። ሳቅና ሁካታው ቀለጠ። ሚኮልካ ግን ትጋልብልኛለች ብሎ ያሰበ ይመስል ምስኪኗን ፈረስ በንዴት ቀጠቀጣት።

ከመካከቸው አንድ ወጣት እጆቹን እያሻሸ 'ሳግዛችሁ እንጂ' ሲል ጮኹ። ሚኮልካ ከንዴቱ ብዛት በጅራፍ ቀም ስቃይዋን አሳያት።

'አባዬ! ምን እንደሚሰሩ ታያለህ! ምስኪኗን ፈረስ ይደበድቧታል!' ሲል እየጮኸና እያለቀሰ ለአባቱ ይነገረዋል።

'ና ወደዚህ፤ ሁሉም በክረዋል። ሞቾች በእንስሳው እየቀለዱ ነው። ወደዚያ አትመልከት' አለው። አባትዬው ወደሌላ መንገድ ሊያስቀይሰው ቢሞክርም ልጁ ተመንጭቆ በደመ ነፍስ ወደ ፈረሷ ሮጠ። ምስኪንዋ ፈረስ ግን ትንፋሽ ቁርጥ ቁርጥ እያለ፤ እንደቆመች ጋራውን እንደገና ለመሳብ ተውተረተረች።

'አትልቀቋት! እኔ ራሴ እስክትሞት ድረስ አለቃትም!' ይላል ሚኮልካ እየጮኸ። ከመንገደኞች መካከል አንድ አዛውንት ሰውዬ 'እናንት ሰይጣኖች - ፈረህ እግዚአብሔርም አሳደረባችሁ?' አለ። ሌላው ደግሞ 'እስቲ ይህን መስል ትልቅ ጭነት እንዲህ አይነት ምስኪን አሮጌ ፈረስ ስትነተት ግን አይቶ ያውቃል?' በማለት ጨመረበት።

ሶስተኛውም ሰው እየጮኸ 'ከድብደባ ብዛት ትገሏታላችሁ እኮ!' አለ።

'ምን አገባህ! የራሴ ንብረት አይደለችም እንዴ? እንደፈለግሁ ሳደርጋት እችላለሁ! ይልቅስ ቦታ ስለ ኑ ተሳፈሩ! እንደምንም ብዬ እንድትጋልብ አደርጋታለሁ!' ይልቅስ ቦታ ስለ ኑ ተሳፈሩ!

ከመቅፅበትም ሁካታ የተቀላቀለበት ሳቅ ከየአቅጣጫው ተሰማ። ምስኪኗ ፍጡር የጅራፋን ግርፊያ መቋቋም አቅቷት እግሮቿን በከንቱ ማፈራገጥ ጀመረች። በዚህን ጊዜ አዛውንቱ ሰውዬ ሳይቀር ፈገግ አለ። በርግጥም እንዲያ አጥንቷ ወጥቶ ትፈራገጣለች።

ከተመላላሾች መካከል ሁለት ወጣቶች ጅራፍ ይዘው ከግራና ከቀኝ ለመደብደብ ወደፈረሷ ሮጡ። ቦታቸውን ለመያዝ ተጣደፉ።

ሚኮልካ 'አገጭንና አይኗን ግረፉልኝ!' ሲል ጮኹ።

ከተሳፋሪዎቹ መካከል አንደኛው 'ወጣቶች እንዝፈን እንጂ!' ሲላቸው ሁሉም ተቀበለው። በታምቡር የታጀበ ዘፈን እየዘፈኑ ማንባረቅ ጀመሩ። በሆታውና ዘፈኑ መካከልም ከፍተኛ ፋጪት ይሰማ ነበር። በዚህን ጊዜ ወጣቷ ገበሬ ፈገግታ ተሳብሳ ለውዝዋን ከመቆርጠም አልባክችም።

ከአሮጌዋ ፈረስ ዙሪያ ሮጠ፤ ከፊት ለፊቷ ሮጠ፤ በአይኖቿ ላይ የጅራፍ መለት ሲሰነዘር ተመልክቶ አምርሮ አለቀሰ። ልቡ ተጨማደደ። የእንግዳው ዘለላ በጉንጮቹ አቋርጦ ወረደ። ፈረሷን ይደበድቡ ከሰሩት ሰዎች መካከል አንደኛው በያዘው ጅራፍ ፊቱን በጨረፍታ አገኘው፤ እርሱ ግን ምንም አልተሰማውም። እጆቹን አጣጥፎ በሀዘኔታ እየጮኸ ጭንቅላታቸውን እየነቀነቀ ሁኔታውን ሲያወግዙ ወደነበሩት ሽቦቶ አዛውንት ሮጡ። አንዲት

ሴት እጁን ይዛ ገለል ልታደርገው ሞከረች፤ እርሱ ግን በጀ ሳይላት ወደምታጣጥረው ምስኪኗ ፈረሰ ተመልሶ ሄደ፤ ፈረሷም እንደገና መፈራገጥ ጀመረች።

ሚኮልካ 'ገህም ግቢ!' በማለት በቀጣ ጮኸ፤ ጅራቴን ከጣለ በኋላ ጎንበስ ብሎ ከጋራው የኋላ ክፍል ረጅምና ወፍራም መጫኛ እንደምንም ጎትቶ አወጣ። በሁለት እጆቹ ይዞ ቀና እየተነፈሰ በምስኪኗ እንስሳ ላይ አወረደው።

'አሁንስ አትተርፍም ትሞታለች!' እያሉ ሁሉም ጮሁ። ሚኮልካ 'ንብረቴ!' እያለ ባለ በሌለ ሀይሉ መጫኛውን ሲያሳርፍባት ድም የሚል ድምፅ ተሰማ።

'ደብድባት! ለምን አቆምክ?' ሲሉ ተመልካቾች መጮሆናቸውን ቀጠሉ።

ሚኮልካ እንደገና መጫኛውን እንስሳ በፈረሷ ጀርባ ላይ ክፉኛ አሳረፈ። ከወጧ እየተውተረተረች በመጎሳት በእግሯ ቆመች፤ ባላት ጉልበት ሁሉ ተጠቅማ ጋራውን ለማንቀሳቀስ መከራዋን አየች። ይሁንና በስድስት ጅራፍ ከየአቅጣጫው አስጨነቋት፤ መጫኛውም ለሰስተኛና ለአራተኛ ጊዜ ከመደብደብ አልባዛም። ሚኮልካ ግን በአንድ ምት ሊገድላት ስልታለ ክፉኛ ተበሳጨ።

'አልሞተችም፤ ትፈራግጣለች!' እያሉ ከየአቅጣጫው ጮሁ። አንድ ስፖርተኛ ተመልካች 'እንወራረድ እያበቃች ነው፤ በማንኛውም ሰአት ልትሞት ትችላለች!' ሲል ሌላው ደግሞ 'ለምን በመጥረቢያ ብለህ አትገላግላትም?' ብሎ ጮኸ።

ሚኮልካ 'የት አባቷ! ገዢ ቀጥይ!' ሲል ከአንባረቀ በኋላ መጫኛውን ወረወረ፤ ዝቅ ብሎ የብረት ዱላ አወጣና አንድ ጊዜ አሳረፈባት። ወዲያውኑ አሮጌዋ ፈረሰ ገድገድ እያለች ጋራውን ለመሳብ ስትሞክር ዱላው ለሁለተኛ ጊዜ ጀርባዋ ላይ ወረደ፤ አራቴም እግሮቿ ከመቅፅበት ከአካላቷ ተነቅለው የወጡ ይመስል መሬት ላይ ተዘረረች።

ሚኮልካ እየጣፈ ከጋራው ወርዶ 'ጨርሷት!' እያለ ጮኸ። የሰነዱ ጥቂት ወጣቶች ያገኙትን ጅራፍ፤ ዱላና መጫኛ እየያዙ ወደምታቃስተው ፈረሰ ሮጡ። ሚኮልካ ከአንድ አቅጣጫ ሆኖ እንደመጣለት በያዘው የብረት ዱላ ቀጠቀጣት። ፈረሷም ጭንቅላቷን ቀና አድርጋ የጣር ድምፅ አሰማችና ሞተች።

'ከስቃይ ገላገልናት!' እያሉ በተመልካቹ መሀል ፎለሉ።

'ለምን አልጋለበችም?'

ሚኮልካ የብረት ዱላ እንደያዘ አይኑን አፍጥጦ 'ንብረቴ!' ሲል ጮኸ።

ከተመልካቾቹ መካከልም 'ትንሽ እንኳ ፈሪህ እግዚአብሔር አላደረብህም' የሚል ድምፅ ተሰማ።

በዚህን ጊዜ ምስኪኑ ሕፃን ራሱን መቆጣጠር አቃተው። ተመልካቾቹን ጥሶ በመሄድ በደም የጨቀየውን የፈረሷን አገጭ አቅፎ ሳመ፤ አይኗንና ከንፈሯን ሳመ...። ወዲያውኑም ዘሉ በመቆም በንዴት ቡጢ ጨብጦ ወደሚኮልካ ሮጡ። ግን ይከተለው የነበረው አባቱ ደርሶባት ከተከለከለው ሕዝብ መካከል መንጥቆ አወጣው።

'የእኔ ልጅ ና ወደቤት እንሂድ' አለው።

'አባዬ ይህችን ምስኪን ፈረሰ ለምን ገደሷት?' ሲል ከተነጫነጫ በኋላ ትንፋሹን ዋጥ አድርጎ የሆነ የርግማን ቃላት አሸነፈ፤

አባትየውም 'ሰክረዋል፤ የሞኞች ጨዋታ ነው፤ እኛ ምን አገዝን፤ ይልቅስ እንሂድ!' በማለት መለሰ።

በአባቱ ላይ ጥምጥም እንዳለ ቀረ። የታፈነ ስለመሰለው ግን ለመተንፈስና ለመጮህ ሞከረ-ታከንቅልፉ ነቃ።

ራስዋሪኒክስ ከእንቅልፉ ሲነቃ አልቦታል፤ ፀጉሩ ርሳል፤ ቁና ቁና እየተነፈሰ በመሸበር ቀና አለ።

በዛፍ ስር ተቀምጦ አየሩን በደንብ እየሳበ 'ተመስገን አምላኬ-ሽረ እንኳን ሕልም ብቻ ሆኖ ቀረ!' ሲል ተናገረ። 'ምን ነክቶኝ ነው? የትኩሳት ምልክት ይሆን? ምን አይነት አስከፊ ሕልም ነው!'

በሰውነቱ ውስጥ ባለው በእያንዳንዱ ሰባራ አጥንቱ ላይ የሕመም ስሜት ተሰማው። ከንዱን በጉልበቶቹ ላይ አድርጎ ጭንቅላቱን በእጆቹ ያዘ።

'ወይ አምላኬ! መጥረቢያ ጭንቅላቴ ላይ አሳርፌ የራስ ቅሏን መተርተር፤ ደም በእጄ ረግቶ እየተዘዋወርኩ እግሯን ቀጥቅጬ መስበር፤ ወዲያ ወዲህ እያልኩ በፍርሀት መንቀጥቀጥና በደም ተጨማልቄ መጥረቢያውን እንደያዝኩ ራሴን መደበኛ እንዴት ይቻለኛል?' ይሄን ያለው የሰራ አካላቱ እየተንቀጠቀጠ ነው።

'ምን እያሰብኩ ነው ግን? ያን ውጥን ልተገብረው እንደማልችል በሚገባ አውቄአለሁ፤ ታዲያ ለምንድነው ራሴን የማስጨንቀው? ትናንት እንኳን ለመለማመድ ብዬ እንደሄድኩ ልከውነው አለመቻሌን ተገንዝቤአለሁ። ታዲያ አሁን ምን ያሳስበኛል? እስካሁን ድረስ ምን አጠራጠረኝ? እርግጽ አድርጎ መተውነው መድሐኒቱ። ትናንት ደረጃውን እየወረድኩ ሁሉም ነገር አስከፊና አስቃቂ ነው ብዬ ነበር። ስለእርሱ ማሰቡ ለምንድነው የሚያሳምመኝና የሚያስፈራኝ!' በማለት እንደገና ተቀምጦ በመደነኛ አብሰለሰለው።

'ጭራሽ አላደርገውም፤ አይሞክርም! የአገዳደል ስልቴ ሁሉ ከስህተት የፀዳ ቢሆን ብሎም፤ ባለፈው ወር የደረሰከበት ውሳኔ እንደፀሐይ የደመቀ፤ እንደሂሳብ በትክክል የተቀመረ ቢሆን እንኳን ይሄን ማድረግ አልችልም። አምላኬ ሆይ! ይሄን ለማድረግ መቁረጥ የማልችል መሆኔን እንዴት አሳውቅም? አልሞክረውም! ታዲያ ለምን እስካሁን ድረስ ተጠናወተኝ፤ ማሰቡን አልተውኩትም...'

ከመቀመጫው ተነሳ፤ በዚያ አካባቢ እንዴት እንደተገኘ በመደነኛ ዙሪያውን ቃኝቶ በአቅራቢያው የሚገኘውን ድልድይ አቅጣጫ ተከትሎ ተጓዘ። ፊቱ ገርጥቷል፤ አይኖቹ ፈጠዋል፤ ክፉኛም ተዳክሟል፤ ከመቅፅበት በእጩታ ተነፈሰ። ለረጅም ጊዜ ተጭኖበት የነበረው ሽክም የተራገፈለት መስሎ ተሰማው፤ ወዲያውኑም ከሕመሙ ድኖ ከራሱ ጋር እርቅ አደረገ። 'ፈጣሪዬ ሆይ-መንገዱን ምራኝና ይህን አስከፊ ሕልሜን እርግጽ አድርጌ እተወዋለሁ!' ሲል በልቡ ፀሎት አደረሰ።

ድልድዩን እየተሻረየ የጌሻን አካባቢና ደም ለብሳና ፍም መስላ ስትጠልቅ የነበረችውን ፀሐይ በጥምና ተመለከተ። ብርታት ያልነበረው ቢሆንም የድካም ስሜት አልታየበትም። ወሩን ሙሉ በልቡ ውጊጥ ከተከማቸው መግል ያዘለ ደም ተገላገለ። ከአጉል ስሜት፤ ከማታለልና ከጥንቆላ ራሱን አፀዳ።

ከዚያ በኋላ እያንዳንዱን ደቂቃና ነጥብ እያገናዘበ እነዚያን ቀናትና ያጋጠሙትን ሁሉ ሲያስታውስ አንድ ሁኔታ አእምሮውን መታው። እንደዚያ ውልቅልቁ ወጥቶና ተዳክሞ ወደቤቱ የሚያደርሰውን አጭር ቀና መንገድ በመተው ወደዝያው በሚወስደው አለአስፈላጊ

መንገድ የተጓዘበትን ምክንያት ሊረዳ አልቻለም። መንገዱ ይሄን ያህል ረጅም ነው ባይባልም አስፈላጊ አልነበረም። በየትኛው መንገድ አድርጎ እንደተጓዘ ሳያስታውስ ወደቤቱ የተመለሰባቸው ብዙ አጋጣሚዎች ነበሩ። ግን በእንደዚያ አይነት ልዩ ስሜት ውስጥ በገባበት ደቂቃና ሰአት፤ ለሕይወቱ ወላኝ በሆነ ሁኔታ አጋጣሚ ሆኖ ከገበያው መገኘቱ አስገርሞት ሁልጊዜ ራሱን ይጠይቅ ነበር። ሆን ተብሎ የተቀነባበረለት አጋጣሚ ይመስል ነበር።

ከምሽቱ ሶሳት ሰአት ላይ ከገበያው ደረሰ። ሱቅ በደረቴዎች፤ ባለመደብሮች፤ ትላልቅና ትናንሽ ነጋዴዎች ሱቆቻቸውን እየዘጉ ሸቀጦቻቸውን እያወረዱ ይከሸፋሉ፤ እንደሽማቸው ሁሉ ወደየቤታቸው ይሄዳሉ። የተለያዩ አይነት ነጋዴዎችና ብጥቅጣቂ የለበሱ ሰዎች በምግብ ቤት ደጃፎች፤ በምድር ቤቶች፤ በቆሽሽና በሚከረፉ ግቢዎች፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ በመሽታ ቤቶች አካባቢ ተኮልከለዋል። ራስኮልኒኮቭ እነዚህን ስፍራዎችና በአካባቢው ሲዘዋወር የሚያጋጥሙትን ስርቻዎች ይመርጣቸዋል። በዚህ አካባቢ የለበሰውን ጨርቅ በንቀት የሚመለከትበት ሰው የለም፤ በማንም አይን ውስጥ ሳይገባ የፈለገውን አጥልቆና ደርቦ መሄድ ይችላል። በአንዱ ጥግ ላይ አንድ ነጋዴ ከእሚሰቱ ሁለት ጠረጴዛዎችን ዘርግቶ የሰፈት እቃዎችን ደርድሯል። ወደቤታቸው ለመሄድ እየተዘጋጁ ቢሆንም የሚያውቋት ሴት ስለመጣች ከእርሷ ጋር እያወሩ ዘግይተዋል። ይህች ሴት ሊሳቪታ ኢቫኖቭና ወይም ደግሞ ሁሉም ሰው በሚጠራት ስሟ ሊሳቪታ በመባል ትታወቃለች። የመንግስት ሰራተኛ የነበረውን ባሏን ቀብራ አሁን የተቀመጠችው ራስኮልኒኮቭ ከትላንት በስተይያ ሰአቱን አስይዞ ለመበደርና ልምምድ ለማድረግ ከሄደበት ከአራጣ አበዳሪዋ ማለትም ከታላቅ እህፉ ከአሮጊቷ አልዋና ኢቫኖቭ ጋር ነው። ሊሳቪታን ከረጅም ጊዜ በፊት ያውቃታል፤ እርሷም ቢሆን በመጠኑ ታውቀዋለች። ረጅም፤ የማታስብ፤ አይን አፋርና አንብዳጅ የሆነች ቂላቂል የሰላሳ አምስት አመት ሴት ነች። እህፉ ቀንና ማታ እያሰራቻት፤ ቢሻት እያስፈራራች ቢሻት እየደበደበች ፀጥ ለጥ አድርጋ የያዘቻት ነች። የሆነ ነገር በእጇ ጨብጣ ከነጋዴውና ከሚሰቱ ፊት ለፊት በመቆም በጥሞና ትሰማቸዋለች። ባልና ሚስቱ በከፍተኛ ስሜት የሚያናግሯት ይመስላሉ። ከራስኮልኒኮቭ ጋር በድንገት አይን ለአይን እንደተገባጠመው እንግዳ የሆነ ልዩ ስሜት ከፋኛ አደረበት፤ ምንም የሚያስደንቅ ነገር ባይኖርም።

‘ሊሳቪታ፤ ራሳሽ ብትወሰኚ ይሻላል፤ ነገ አንድ ሰአት ላይ ነይ፤ እነርሱም ይገኛሉ’ እያለ ነጋዴው ድምጹን ከፍ አድርጎ ተናገረ።

ሊሳቪታ ለመወሰን ያቃታት ይመስል በመገረምና በደክመ ድምፅ ‘ነገ አላችሁ?’ ብላ ጠየቀች።

ፊጣኗ የነጋዴው ሚስት በማከታተል ‘ይገኛል’ የፈራሽው አልዋና ኢቫኖቭናን ነው። ልክ እንደ ሕፃን ነሽ ማለት ነው። እርሷ በአንድ ወገን ብቻ እንጂ ሙሉ በሙሉ እህትሽ አይደለችም፤ እንዴት አላፈናፍን እንዳለችሽ እስቲ ይታይሽ!’ አለቻት።

ባሏ ጣልቃ በመማጣት ‘ለአልዋና ኢቫኖቭና መንገር አያስፈልግም። እንዳልኩሽ ሳትነግራለች ወደእኛ ነይ። ደሀና ታተርፈበታለሽ፤ ወደፊት ስለሁኔታው ስትሰማ እህትሽ እንደሚገባት እርግጠኛ ነኝ’ ብሎ ነገራት።

‘እና መምጣት ያለብኝ ይመስለኝኋል?’

‘ነገ በአንድ ሰዓት ላይ። ሌላም ሰው ስለሚልኩ ራስሽ ለመወሰን ትችያለሽ’

‘አንድ ብርጭቆ ሻይ አዘጋጅቼ እጠብቅሻለሁ’ አለች የነጋዴው ሚስት። ሊሳቪታ ፈራ ተባ እያለች ‘ይሁን፤ እሺ እመጣለሁ’ ብላ በዝግታ እየተራመደች ዝዋን ቀጠለች።

ራስኩልኒኩሽ ተጨማሪ ገንዘብ ሳይሰማ ወዲያውኑ አካባቢውን ለቀቀ። እያንዳንዱን ቃል ለማሰሳል እየሞከረ ሳይታይ ቀስ ብሎ እብስ አለ። እንሽርት ውሃው የፈሰሰ ይመስል አድርቦት የነበረው የመገረም ስሜት ቀስ በቀስ ወደመሽበር ስሜት እየተለወጠ ሄደ። በማግስቱ አንድ ሰዓት ላይ የአሮጊቷ እህት የሆነችውና አብራት የምትኖረው ብቸኛ ሰው ከዚያ ቤት የማትኖር መሆኗን ሳያስበው በድንገት ደረሰበት፤ እናም አሮጊቷ ልክ አንድ ሰዓት ሲሆን ቤት ውስጥ ብቻዋን ትጎለታለች።

ከቤቱ አቅራቢያ ነበር። ወደ ክፍሉ ሲገባ የሞት ቅጣት የተወሰነበት ሰው ይመስል ነበር። ስለምንም አሳሰበም፤ ማሰብም አልቻለም፤ ከመቅፅበት ሁሉም ነገር በማያሻማ መልኩ በውስጡ ስለተወሰነ ከእንግዲህ የማሰሳል አቅም እንደሌለው ተሰማው።

እቅዱን ተግባራዊ ለማድረግ አንዴ እስከቆረጠ ድረስ አመቺ ሁኔታ ለአመታት ያህል ቢጠብቅ እንኳን በአጋጣሚ ከተገኘው ከአሁን ሁኔታ የተሻለ ዕድል እንደማይኖር እርግጠኛ ሆነ። ከእንግዲህ ለአደጋ ሳይጋለጥና ከፍተኛ ክትትል ሳያደርግ የመግደል መከራ የሚፈፀምበት ቤት ነገ በዚህ ሰዓት ብቻዋን ከቤቷ እንደምትገኝ እርግጠኛ ሆነ። ይህን ምሥጢር በትላንትናው እለት ቢሆን ኖሮ ጭራሽ ለማወቅ ባልቻለ ነበር።

ነጋዴዎና ሚስቱ ሊሳቪታን የቀጠሩበትን ምክንያት ራስኩልኒኩቭ በኋላ ተገነዘበ። ምንም የተለየ ነገር ለሌለው ተራ ቢዝስ ነበር የቀጠሯት። ወደፒተርስቡርግ ለመኖር የመጡና ቀን የጣላቸው ቤተሰቦች የሴት ልብሶች ለመሸጥ አስበው ዝቦ ያውጥተው በርካሹ ኩሚጥሏቸው ይልቅ በሰው በኩል ለመሸጥ ደላላ ፈልገዋል። ሊሳቪታ ደግሞ ይህ አይነትን ቢዝስ ትሰራለች። የሳልቫጅ ልብሶችን እየገዛች ትሸጣለች፤ ከታማኝነቷ በላይ የምትሸጠው በዝቅተኛ ዋጋ ስለሆነ ብዙ ደንበኞች አትርፋለች፤ የምትጠይቀው ዋጋ ሁሉ ተቀባይነት ያገኛል። ከዚህም በተጨማሪ በፊት እንደተባለው ሁሉ ታዛዥና ፈሪ ሴት ስለነበረች ለፍልፋ ተናግራ ሰው አታስቀይምም።

ራስኩልኒኩቭ ከአለፈው ወር አካባቢ ጀምሮ አጉል እምነት ተጠናውቶታል። ይህ ባህሪው ውሎ አድሮ ስር እየሰደደ በመሄዱ የማይለቀው ቁራኛ ሆኖአል። በአጋጣሚ ተፅእኖ ያሳደረበት አንድ ያልተለመደ ረቂቅ ነገር አድርጎ ቆጥሮታል። ባለፈው ክረምት ፖከረቭ የተባለ የሚያውቀው ተማሪ እቃ አስይዞ ገንዘብ ለመበደር ድንገት ከፈለገ በማለት የአራጣ አበዳሪዋን አሮጊት አድራሻ እንደቀልድ ሰጥቶት ነበር። እርሱ ግን በግል ያስተምር ስለነበርና ከዚያም ከዚህ ብሎ ኑሮን መግፋት ስለቻለ ወደአሮጊቷ ሳይሄድ ለረጅም ጊዜ ቆይቷል። ከስድስት ሳምንት በፊት ግን አድራሻዋን አስታወሰ። ብድር ለማግኘት ሊያስይዛቸው የሚችል ሁለት እቃዎች ነበሩት፡- ከብር የተሰራ የአባቱ የድሮ ሰአትና ወደፒተርስቡርግ ከመሄዱ በፊት እሁቱ የሰጠችው ባለሰብት ፈርጥ የወርቅ ቀለበት። ቀለበቱን አስይዞ ለመበደር ከወሰነ በኋላ ከአሮጊቷ ጋር ተገናኘ፤ ስለእርሷ የሚያውቀው ነገር ባይኖርም መጥፎ የጥላቻ ስሜት ተቀርቦበት ተመለሰ። ከእርሷ እጅ ሁለት ትናንሽ ፍቶች ወስዶ እግሪ መንገዱን ወደአንድ ትንሽ ምግብ ቤት ሳራ በማለት ሻይ አዘ ተቀመጠ፤ ተቀምጦም በሠላብ ባህር ውስጥ ተዘፈቀ። እንቁላል ጫጩት እንደሚፈለፍል ሁሉ አእምሮውን እየማረከው የሄደ አዲስ ሃሳብ ፈለፈለ።

ከአጠገቡም የማያውቀው ተማሪ ከአንድ የጦር መኮንን ጋር በመሆን ሌላ ጠረጴዛ ይዞ ተቀምጧል። ሁለቱም ከክረምባ ጨዋታ በኋላ ሻይ ይጠጣሉ። ተማሪው ስለአሮጊቷ አራጣ አበዳሪ፣ ስለአልዮና ኢቫኖቭና ለመኮንኑ ሲያወራና አድራሻዋንም ሲነግረው ራስኩልኒኩቭ በአጋጣሚ ሰማ። ከእርሷ ዘንድ ገና ከመመለሱ ስለእርሷ መወራቱ ራስኩልኒኩቭን አስገረመው። በዚያን ጊዜ ስለሴትየዋ አድሮበት የነበረውን ልዩ ግምት ማስወገድ ከአለመቻሉም በላይ ተማሪው የአሮጊቷን ዝርዝር ባህሪ ለጓደኛው ከመቅፅበት መተንተን ጀመረ።

‘ግሩም ሴት ነች፤ ሁልጊዜ ከእርሷ ገንዘብ ማግኘት ትችላለህ። እንደአይሁድ ሀብታም ነች። ለአንድ ሩብል ብላ ዕቃ የምትይዝ አትምሰለህ፤ እንደቀልድ አምስት ሺህ ታብድርህለች። ብዙ ጓደኞቻችን ወደቤቷ ሄደዋል፡- አስፈሪ ሰይጣን ነች!’ እያለ አሮጊቷን አሳምሮ ገለፃት።

ቁጡና የማታስተማምን ሴት እንደሆነች፤ አንድ ሰው ያስያዘውን ዕቃ በወቅቱ ከፍሎ ሳይወስድ ለአንድ ቀን እንኳን ከዘዥ እቃው በእጁ እንደማይገኝ ለጓደኛው መዘርዘር ጀመረ። የምታስይዘውን ዕቃ ትገምትና ሩብ ያህሉን ታብድርሃለች፤ በየወሩ ደግሞ ባበደረችህ

ገንዘብ ላይ የአምስት ወይም የሰባት በመቶ ወለድ ታስባለች። ተማሪው አሁንም ስለአርጊቷ አራጣ አበዳሪ በዝርዝር መናገሩን ቀጠለ፤ እንደሕፃን የምትቆጥራትና ከማስፈራራት አልፋ በየጊዜው የምትደበድባት ሊሳቪታ የምትባል እህት እንዳላትና ይሄን የምታደርገው ደግሞ እህቷ ረጅም እርሷ ግን ከድንክት ያልወጣች እንደሆነች በአጋጣሚ ጠቆም አደረገ።

ተማሪው 'እርሷ የምትገርም ነች' በማለት ተናገረና ከት ብሎ ሳቀ።

ስለሊሳቪታ መናገር ጀመሩ። ተማሪው ሊሳቪታ ደስተኛና ሁልጊዜ ሳቂታ ነገር እንደሆነች አድርጎ አቀረባት፤ የጦር መኮንን በኩተኛ ስሜት ከአዳመጠው በኋላ ልብስ ትሰፋለት ዘንድ ሊሳቪታን እንዲልክለት ጠየቀው። ራስኮልኒኮቭ ሁሉንም አዳምጦ ስለሁለቱ ሰዎች በቂ ግንዛቤ አገኘ። ሊሳቪታ የአርጊቷ የአንድ ወገን ታናሽ እህት ነች (ከተለያዩ እናቶች ነው የተወለዱት)፤ እድሜዋ ሰላሳ አምስት ነው። ቀንና ማታ ለእህቷ ትሰራለች፤ ምግብ ታበስላለች፤ ልብስ ታጥባለች፤ ልብስ ትሰፋለች፤ ማገዶ ሳይቀር ታነዳለች፤ ያፈራችውን ገንዘብ ሁሉ ለአርጊቷ ትሰጣለች። አርጊቷ ሳትፈቅድላት ትእዛዝም ሆነ ስራ ለመቀበል አትደፍርም። ከሁሉም በላይ ደግሞ አርጊቷ ሊሳቪታ የምታውቀው የሆነ ነዛዜ ትታለች፤ በነዛዜው መሰረት ሊሳቪታ የተተወላት የአርጊቷ የቤት ቀሳቀስ፤ ወንበር፤ ወዘተ... ነው። ገንዘቧ ሁሉ ለገዳም ይሰጥና ከሞተች በኋላ በየአመቱ ዝቅር ይደረግላታል። የአርጊቷ ባል የመገንባት ሰራተኛ የነበረ ሲሆን ሊሳቪታ ግን ከባለእጆች መደብ የተወለደች ነች። ባል አልነበራትም፤ በጣም ከማስቀየሚ በላይ ቀውሳላ ነገር ነች፤ እግሯም ሰፊ ይሆናል። ሁልጊዜ የምታደርገው ከፍቶ ቆዳ የተሰራ አርጊ ጫማ ነው፤ ራሷንም ሲበዛ በንፅህና ትይዛለች። ተማሪውን ያስገረመውና ያሳቀው ግን ሊሳቪታ ምንም ሳይኖራት ምንጊዜም ነፍሳጡር መሰለ መታየቷ ነው።

'አስቀያሚ ነች ብለህ ተናግረህ አልነበር?' ሲል መኮንኑ የታዘበውን ገለፀ።

'አዎ፤ መልካ ደብዘዝ ያለ ነው፤ የቤት ልብስ ያጠለቀ ወታደር ነው የምትመስለው። ጭራሽን ግን አስቀያሚ አይደለችም። ገራገር ፊትና አይኖች አሏት። ለዚህም ማረጋገጫው ብዙ ወንዶችን የምትሰብ ሆና መገኘቷ ነው። ጭምት ቢጤ ነች፤ ጨዋ፤ አይን አፋርና እሺ ባይ ነች። ለተጠየቀችው ሁሉ መልሷ እሺ ነው። ግሩም ፈገግታ ደግሞ አላት።'

'ማራኪ ሆና አግኝተህታል ማለት ነው' አለና መኮንኑ ሳቀ።

'አዎ፤ የምትገርም ፍጡር ስለሆነች እወዳታለሁ። አንድ ነገር ላጫውትህ። ያቺን የተረገመች አርጊት ገድዬ ያላትን ሁሉ እዘርፋለሁ፤ ይሄን የማደርገው ደግሞ ያለአንዳች ሀዘኔታ እንደሆነ አረጋግጥልሁ' ሲል ተማሪው በስሜት ተገፋፍቶ ነበር የተናገረው።

መኮንኑ በድጋሚ ቢስቅም ራስኮልኒኮቭ ግን በሁኔታው ተገረመ።

'እስቲ ይታይህ፤ አንድ አቢይ ጥያቄ ልጠይቅህ። በርግጥ መቀለዴ ቢሆንም ሁኔታውን በዚህ መልኩ ተመልከተው... በአንድ በኩል ደደብ፤ ርካሽ፤ እርጉም ደቃቃ አርጊት፤ ማንንም ሳትጠቅም ሁሉንም የምትጎዳ ከይሲ፤ ለምን እንደምትኖር የማታውቅና ወጣም ወረደ በቅርቡ የምትሞት ፍጡር ነች። ምን ማለቱ እንደሆነ ተገንዝበክ አይደል?'

መኮንኑ በስሜት ውስጥ የተዘፈቀውን ጓደኛውን በጥሞና እየተመለከተ 'አዎ' በማለት መለሰ።

‘እንዲያ ከሆነ እንግዲህ አዳምጠኝ ልንገርህ። በሌላ በኩል ደግሞ የማንንም ቅንጣት ታህል ርዳታ ሳያገኙ የሚሰቃዩና የሚንከራተቱ ተስፋ የሚጣልባቸው ብዙ ወጣቶች አሉ። በየቦታው ያሉ እንዲህ አይነት ወጣቶች በሺህዎች የሚቆጠሩ ናቸው። ከእነዚህ መካከል መቶ ወይም ሺህ የሚሆኑት ለገዳም የሚሰጠውን የአሮጊቷን ገንዘብ ቢያገኙ ኖሮ ረብ ያለው ስራ ለመስራትና ሕይወታቸውን በማሻሻል ረገድ እርዳታ ለማግኘት በቻሉ ነበር። የእርሷ ገንዘብ በመቶ ወይም በሺህ የሚቆጠሩ ሰዎችን ከሰቃይ ያድን፤ ብዙ ቤተሰቦችን ከድህነትና ከጠቀላና ያገላግል፤ ከእኩይ ድርጊትና ከአባላ ዘር በሽታ ያላቅቅ ነበር። ገድለህት ገንዘቧን ውሰድ፤ ገንዘቧንም ለበጎ ነገር አውለው። በሺህ የሚቆጠሩ በጎ ስራዎች አንድን ትንሽ ወንጀል የሚፍቀና የሚያካከሉ አይመስልህም? አንድ ሕይወት አጥፍተህ በሺህ የሚቆጠሩ ሕይወት ከውድቀት ታድናለህ። በአንድ ሞት የመቶ ሕይወት ስርዩት ይገኛል-ቀላል የሂሳብ ስሌት ይላል ይህ ዓይነቱን ነው! ከሕብረተሰቡ አጠቃላይ ጥቅም አንፃር ሲታይ አንዲት ሕመምተኛ ከይሲ አሮጊት ያላት ሕይወት የቱን ያህል ቀብ ይኖረዋል? አንዲት ቅማል ካላት ሕይወት ልቆ አይታይም። የሌላውን ሰው ሕይወት የምታበላሽ ከይሲ ነች እኩ። ባለፈው ሰሞን የሊሳቤታን ጣት ከመሬት ተነስታ በጥርሷ ቀረደደችው፤ ጣቷ ከመቆረጥ የዳነው በተአምር ነበር!’

መኮንኑም ‘መኖሯ ጥቅም እንደሌለው እስማማለሁ። ግን ነጥቡ ከሰው ባህሪ ጋር የተያያዘ መሆኑን አትዘንጋ’ በማለት የታየውን ሃሳብ ሰከዘረ።

‘ወዳጄ ልቤ-የሰው ባህሪም ቢሆን ሊሻሻልና ትክክለኛውን ፈር ሊይዝ ይችላል፤ ይህ እስካልሆነ ድረስ ግን ሁላችንም በተሳሳተ አመለካከት ባህር ውስጥ እንዘፈቃለን። ይህ እስካልሆነ ድረስ ታላቅ የሚባል አንድም ሰው አይገኝም። ሰዎች ስለግዴታ ወይም ስለ ህሊና ብዙ ነገር ያወራሉ። እኔ በበኩሌ ግዴታን ወይም ህሊናን የምቃወምበት ምክንያት የለኝም፤ ግን የእነዚህን ቃላት ፍቺ በትክክል ስለማወቃችን የቱን ያህል እርግጠኛ ነህ? ቆይ ደግሞ ሌላ ጥያቄ ልጠይቅሁ-አድምጠኝ’

‘አይደለም፤ ተራ ስጠኝና እኔ ደግሞ አንድ ጥያቄ ልጠይቅህ። ከቅድም ጀምሮ እስከአሁን እንደፎክሮክ ነው፤ ለመሆኑ ግን አሮጊቷን አንተ ራሱህ ልትገድላት ትችላለህ?’

‘በርግጥ አልችልም! ደግሞም ጥያቄውን ከፍትህ አንፃር ተመለከትኩት እንጂ በግለሰብ ደረጃ እኔ ምን ደለኝ።’

‘በእኔ አስተሳሰብ አንተ ራሱህ ለመፈፀም ዝግጁ ካልሆንክ ጥያቄው ጭራሽ የፍትህ ጉዳይ አይደለም። እባክህ! እዚህ ላይ እናብቃና ይልቅ ሌላ ጨዋታ እንጫወት።’

ራስኩልኒካቭ በውይይቱ በጣም ተማረከ። በተለያየ መልኩና በተለያየ ርዕስ ላይ ቢሆንም ቅሉ ወጣቶች ይህ አይነቱን ነገር አንስተው ሲወያዩ አዘውትሮ ይሰማል። ይህ አይነቱ ጉዳይ በአእምሮው መመላለስ በጀመረበት ወቅት ይህን መሰሉን ውይይት ለመስማትና እነዚያን ሀሳቦች ለማዳመጥ እንዴት በቃ? ይህ አጋጣሚ ለሁልጊዜም ሲገርመው ቆዩ። ሁሉም ነገር እያደገና እየዳበረ በሄደ ቁጥር በምግብ ቤት ውስጥ ተነስቶ የተደረገው ንግግር ከፍተኛ ተፅእኖ አሳደረበት። በቅድሚያ የተወሰነ ነገር፤ ራእይ የታየው ይመስል።።

በጠያው በኩል አድርጎ ወደቤቱ ከተመለሰ በኋላ በፎቴው ላይ ዘፍ ብሎ ለአንድ ሰአት ያህል ሳይነቃነቅ ተቀመጠ። እዛው እንደተቀመጠ ቀኑ እየጨለመ ሄደ፤ ሻማ

አልነበረውም፤ ሻማ ማብራት እንደሚያስፈልገውም አልተገነዘበም። በዚያን ወቅት ስለምን ያስብ እንደነበር ማስታወስ አልቻለም። በመጨረሻም ትኩሳቱ እንደገና ተቀሰቀሰበት። መንቀጥቀጥ ጀመረ፤ በዚያን ጊዜ ነበር በፎቴው ላይ የማይጋደምበት ምንም ምክንያት እንደሌለው የተረዳው። ወዲያውኑም የሚደብት ከባድ እንቅልፍ ይዞት ሄደ።

ከተለመደው ውጭ ሕልም ላይ ለረጅም ጊዜ እፎይ ብሎ የተኛበት ሌሊት። በማግስቱ ከጠዋቱ አራት ሰዓት ወደ ክፍሉ የገባችው ናስታሲያ በመከራ ቀስቀሰችው። ሻይና ዳቦ አምጥታለታለች። ዛሬም እንደበፊቱ ከናስታሲያ የሻይ በራድ የሚወጣ፤ የተቀዳ የበረዶ ሻይ አቅርባለታለች።

‘በሕይወቴ እንዲህ አይነት እንቅልፍም አይኛ አላውቅም! ሁልጊዜ እንደተኛህ ነው!’ ስትል በንዴት ጮኸች።

እራሱን አሞት በመከራ ቀና ካለ በኋላ እንደምንም ተነሳ፤ በጠባቢ ክፍል ውስጥ ያለውን ሁሉ ቃኝቶ እንደገና በፎቴው ላይ ጋደም አለ።

‘ደግመህ እንዳትተኛ! አሞህል ወይስ ምንድነው?’ አለችው። መልስ አልሰጣትም።

‘ሻይ አትፈልግም?’

እንደገና አይኖቹን እየከደነና ወደ ግድግዳው እየዞረ ‘ይቆይልኝ’ አላት። ናስታሲያ ከአጠገቡ ለአንድ ሁለት ደቂቃ ቆመች። ግን...

‘እንዳመመው እገምታለሁ’ ከአለች በኋላ ፊቷን አዙራ ከክፍሉ ወጣች።

በስምንት ሰዓት ላይ ደግሞ ሾርባ በሰህን ይዛ መጣች። እንደ ተጋደመ ነበር። ሻይም አሁንም አልተጠጣም። ናስታሲያ ስሜቷ ስለተነካ በንዴት ከተኛበት ትነቀንቀው ጀመር።

በጥላቻ አይን እያየችው ‘ለምን አትነሳም?’ ብላ ጮኸች። ተነስቶ ተቀመጠ፤ ግን አንድም ቃል ሳይተነፍሰላት ራሱን ቁልቁል አቀረቀረ። ‘አሞህል ወይስ ምንድነው ነገሩ?’ ብላ አጥብቃ ብትጠይቀውም እንደበፊቱ ጭራሽ መልስ አላገኘችም።

ትንሽ ቆይታም ‘ለምን በእግርህ አትንሸራሸርም?’ ንፁሕ አየር ብታገኝ ይበጅሃል። ትበላለህ ወይስ አትበላም?’ አለችው።

‘ይቆየኝ፤ አንቺ ግን መሄድ ትችያለሽ!’ እያለ በተዳከመ ድምፅ ከተናገረ በኋላ ከአጠገቡ ዞር እንድትልለት የእጅ ምልክት አሳያት።

ትንሽ ቆም ብላ ከቆየች በኋላ በሀዘኔታ ዓይን እያየችው ከክፍሉ ወጣች።

ጥቂት ደቂቃዎች እንደቆየም አይኖቹን ገልጦ ሻይና ሾርባውን ትክ ብሎ ተመለከተው። ስኳሩን ለማምሰል ማንኪያ ካነሳ በኋላ ዳቦውን እየነከረ መብላት ጀመረ።

ያለፍላገቱ ሶስት አራት ገርሻ ቀምሶ በመኻል ተወው። ምሳውን በልቶ እንደጨረሰም እንደገና ከፎቴው ላይ ተጋደመ፤ መተኛት ግን አልቻለም። ፊቱን ከትራሱ ስር አድርጎ ተዘርግቷል። ሳይተኛ ያልማል፤ ያሰማል፤ ሁሰም ደግሞ የሚገርም ነው፤ አፍሪካን፤ ግብፅን፤ የበረሀ ገነትን በሐሳቡ ያማትራል። የበረሀ ተጓዦች አሁን እረፍት ላይ ናቸው፤ ግመሎች የሰላም እረፍት ያደርጋሉ፤ ዙሪያው በዝንባባ ጥላ ተሸፍኖአል፤ ሁሉም ምግብን ይበላል፤ እርሱ ግን ከአንድ ምንጭ ላይ ኮለል ብሎ የሚወርድ ውሃ ሳያቋርጥ ይጠጣል። ውሃው ቀዝቃዛ ነው፤ በተለያዩ ቀለማት ያሸበረቀትን ድንጋዮችና እንደወርቅ የሚያብረቀቀውን ልቅም ያለውን እሸዋ ዘልቆ የሚሄደው ውሃ ከመልኩ ማማር በላይ

ለመንፈስም ፈዋሽ ነው። በአጋጣሚ የሰአት ደወል ሰማ። ራሱን ቀና አድርጎ መስኮቱን በመቃኘት መምሸቱን ከተገነዘበ በኋላ በቅፅበት እንደ አንበሳ እመር ብሎ ብድግ አለ። ድምፅ ሳያሰማ ሂዶ በሩን በጥንቃቄ ከፈተ፤ ደረጃው ላይ ጫጫታ ይኖር እንደሆነ በማለት ጆሮውን አቅንቶ ማዳመጥ ጀመረ። የልቡ ትርታ ጨመረ። የሰፈሩ ሰው ሁሉ የተኛ ይመስል ሁሉም ነገር እረጭ ብሎለት ነበር። ያን ያህል ከተኛ በኋላ የከወነው ምንም ነገር አለመኖሩ ለራሱ አስገረመው። ሰዓቱ አስራ ሁለት ሰዓት ላይ እንደደወለ ገመተ። መኝታውና ሰመመኝ ወዲያውኑ ይህ ነው በማይሉት የትኩሳት ስሜት ተተኩ። ስለሁሉም ነገር ለማሰብና ምንም ነገር ሳለመስራት በጣም ሞከረ፤ መተንፈስ እስኪያቅተው ድረስ ልቡ በፍጥነት መምታቱን እንደቀጠለ ነው። ገመድ አዘጋጅቶ በካፖርቱ ውስጥ ተሰፍቶ እንዲንጠለጠል ማድረግ ነበረበት። ያን ማድረግ ደቂቃም አይወስድ። ትራሱን መነቃቀሪያ የቆሸሸ ጨርቅ አወጣ። ከእርሱም ላይ ሁለት ኢንች ሰፋትና አስራ ስድስት ኢንች ርዝመት ያለውን እራፊ ቀደደ። ይህን እራፊ ጨርቅ ለሁለት አጠፈና ከጥጥ የተሰራውንና መቀየሪያ የሌለውን የበጋ ካፖርት አወጣ፤ ጨርቁን በካፖርቱ የግራ እጅጌ ላይ በውስጥ በኩል መስፋት ጀመረ። በመስፋት ላይ እያለም እጆቹ ይንቀጠቀጡ ነበር። ይሁንና በግሩም ሁኔታ ሰፍቶ ስለጨረሰ ካፖርቱን በደረበ ጊዜ ከውጭ በኩል የሚታይ ወይም የሚያጋልጥ ምንም ነገር አልነበረም። መርፈውንና ክሩን ከረጅም ጊዜ በፊት አዘጋጅቶ በጠረጴዛው ኪስ ውስጥ በወረቀት ጠቅልሎ አስቀምጦታል። ገመዱ ግን መጥረቢያውን ለማንጠልጠያ የተዘጋጀ የእርሱ ግሩም ፈጠራ ነው። መጥረቢያ በእጁ ይዞ መጓዝ የሚያስጠረጥረው ሆኖ አገኘው። በካፖርቱ ውስጥ የሚደብቀውም ቢሆን በሚጓዝበት ጊዜ በእጁ ደግፎ ወይም በሆዱ አቅፎ መያዝ ስላለበት ጥርጣሬ ማስከተሉ አልቀረለትም። ገመዱ በመጥረቢያው ስለት ላይ ከተቋጠረ ግን በእጅጌው ውስጥ መጥረቢያው ይንጠለጠላል። በካፖርቱ የግራ ኪስ ውስጥ እጁን በመካተት የመጥረቢያውን እጅታ ለመደገፍና እንዳይወዛወዝ ለማድረግ ይችላል። ካፖርቱ በጣም ሰፊ ስለነበረም እጁን በኪሱ ውስጥ ከትቶ የያዘው ነገር ያለ አያስመስልም። ሲባጎውን የማንጠልጠል ሀሳብ የመጣለትም ከሁለት ሳምንት በፊት ነበር። የክፍሉን የግራ ጥግ ይዞ ከተዘረጋውና ለደቂቃ ያህል ሲመነቃቅረው ከቆየው ኩፎርክ ፎቴ በስተጀርባ ወደነበረው የተሰነጣጠቀ ግድግዳ እጁን ሰደደ። ከረጅም ጊዜ በፊት አዘጋጅቶት በዚያው የደበቀውን ለመበደሪያ የሚውል የማስያዣ ዕቃ አወጣ። እቃው ግን አስይዘውት ብድር የሚያስገኝ አይደለም፤ ከጠር በተሰራ የሲጋራ ማስቀመጫ መጠን የተዘጋጀ የተላገ እንጨት ነበር። የሆነ ዐውደ ተግባር ይካሄድበት በነበረ አካባቢ ሲዘዋወር ያገኘው እንጨት እንጂ ሌላም አይደለ። በዚያኑ ወቅት ከመንገድ ያገኘውን የብረት ቀራጭ በተላገው እንጨት ላይ አስቀምጦ ሁለቱንም በመስቀል ቅርፅ ጥፍር አድርጎ አሰረ። ከዚያም በንፁሕ ነጭ ወረቀት በጥንቃቄ ጠቀለላቸውና በቀጭን ረባን፤ አሁንም በመስቀል ቅርፅ አይነት አሰረ። አስተሳሰሩ ግን ለመፍታት ጊዜ በሚወስድ አይነት የተደረገ ነበር። ይህን ያደረገውም አሮጊቷ ለመፍታት በምትታገልበት ጊዜ እርሱ በቂ ጊዜ እንዲያገኝና እርሷም እንዳታተኩርበት በማሰብ ነበር። የብረቱ ቀራጭ የተጨመረው ለከብደት ሲባል ነው፤ ይህ ከሆነ 'ዕቃው ከእንጨት የተሰራ መሆኑን አሮጊቷ መገመት አትችልም። እንደዚህ አድርጎ ያዘጋጀው ዕቃ ነበር ከፎቴው በስተጀርባ በሰው ጥቀመጠው። ዕቃውን በእጁ እንዳስገባም 'አስራ ሁለት ሰአት ከአለፈ ቆየ እኮ!' የሚል ድምፅ ከደጃፋ አካባቢ ሰማ።

‘ወይ አምላክ! ቆየ ነው የሚለው!’

ወደበሩ ርጦ ትንሽ አዳመጠ፤ ባርነጣውን ጨምድዶ ያዘ፤ እንደአይጥ እያደፈጠ ደረጃውን ቀልቀል መውረድ ጀመረ። ዋናውን ስራ ገና አልተወጣው፤ መጥረቢያ ከወጥቤት ማግኘት ነበረበት። ድርጊቱን የሚፈፅመው በመጥረቢያ እንደሆነ አስቀድሞ ወስኖአል። ለንጢ ነበረው፤ በሰንጠው ግን አልተማመነም፤ አቅሙን መቸ አጣው፤ ስለሆነም በመጥረቢያ ለመጠቀም ከመጨረሻ ውሳኔ ላይ ደርሷል። ይህን ውጥን ከዳር ለማድረስ ከመጨረሻ ውሳኔ ላይ በደረሰ ቀጥር የሚያጋጥመውን እልክ በዚህ አጋጣሚ እስቲ እንመልከት። ወደመጨረሻው ውሳኔ ባመራ ቀጥር ሁኔታው ትርጉም የለሽና አስቃቂ ሆኖ ይታየዋል። የሚያስቃየው ይህ ውስጣዊ ትግል ቢኖርም በእነዚህ ሳምንታት ውስጥ ውጥኑ ሁሉ ከዳር ይደርሳል ብሎ ለአፍታ እንኳን አላመነም።

ሁሉንም ነገር እስከመጨረሻው ድረስ አቅዶና አዘጋጅቶ ሲያበቃ በመሃል ትርጉም የለሽ፤ አስፈሪና የማይሞክር አድርጎ በመቁጠር እርግፍ አድርጎ የሚተው ይመስላል። ይሁንና ግድያውን ለመፈፀም የሚያዘጋጀውና የሚከውነው ብዙ ነገር ቀርቶታል። ርካሹን መጥረቢያ የማግኘትን ጉዳይ ቀላል አድርጎ ስለቆጠረው ጭራሽ አልተጨነቀለትም። ናስታሲያ በተለይ ምሽት ላይ ከቤት አትኖርም፤ የወጥቤቱን በር ከፍቱን ትታ ወደጎረቤት ወይም ወደሱቅ ትሄዳለች። እርሷና እመቤቷ በየጊዜው የሚጨቃጨቁት በዚህ የተነሳ ነበር። ጊዜው ሲደርስ ለማድረግ ያሰበውም ድምፁን አጥፍቶ ወደወጥ ቤት መሄድ፤ መጥረቢያ መውሰድና ዕቅዱን ከተገበረ ከአንድ ሰዓት በኋላ መልሶ ከዚያው ካገኘበት ቦታ መጥረቢያውን ማስቀመጥ ነበር። ይሁንና እንዲህ ቀላል ጉዳይም አልነበረም። ከአንድ ሰዓት በኋላ ሲመለስ ናስታሲያ ወደወጥቤቷ ተመልሳ ካገኛትስ? ይህ ከሆነ ወደከፍሉ ተመልሶ ይሄድና ከወጥቤቱ እስከምትወጣ ድረስ ሊጠብቅ ነው። ግና የመጥረቢያውን መጥፋት ደርሳበት ፍላጋ ብትጀምርና መንጫንን ብትቀጥልስ? ይህ ከሆነ በርግጥ ጥርጣሬ የሚያስነሳና ለጥርጣሬም ምክንያት ሊሆን የሚችል ነገር ነው።

ይሁንና እነዚህ ሁሉ አጥብቆ ያሳሰባቸው ዝርዝር ነገሮች ነበሩ፤ ከዚህም በተጨማሪ ስለእነርሱ እያወጣና እያወረደ ጭንቅላቱን የሚረብሽበት ጊዜ አልነበረውም። ዋናው ነጥብ ነበር አእምሮውን ሲያስጨንቀው የቆየው፤ እርሱ ራሱ ስለሁሉም ነገር እርግጠኛ እስከሚሆን ድረስም ስለ ጥቃቅን ነገሮችን ባለማሰባሰል ወሰነ። ስለሁሉም ነገር እርግጠኛ መሆን ፍፁም የማይቻል መስሎ ታየው። ለምሳሌ ያህል ተነስቶ ወዲያውኑ ወደዚያ መሄዱን ማሰብ የሚተውበት ጊዜ ይመጣል ብሎ አልገመተም። በቅርቡ ወደ አሮጊቷ በመሄድ ዙሪያውን ቃኝቶ ያደረገው ልምምድ እንኳን ድርጊቱን ስለመፈፀሙ ቆርጦ የተነሳበት ጉዳይ አልነበረም። በጣም ተጨንቆበት ሳይሆን ‘ሁልጊዜ ከማለም ወደዚያው ሂጂ እስቲ ልየው’ በማለት ነበር ወደዚያ አካባቢ ያቀናው። በህልሙ ሳይገፋበት በራሱ ተበላጭቶ ተመለሰ። እንዲያም ሆኖ እንኳን የጥያቄውን የሞራል ገፅታ በሚመለከት ያኔ ያደረገው ትንተና አሁን የተጠናቀቀ ይመስላል። የተጠቀመበት መፍትሔ የማግኛው የመደለያ ስልት እንደሰይፍ የሰላ ስለነበር በአንገሉ ውስጥ የተመላለሰውን እቅድ ማስቀረት ተሳነው። በልቡ ግን አሁንም ራሱን ዝግጁ አድርጎ አልቆጠረም። ወደዚያ የሄደውም ሌላ ሰው ገፋፍቶትና አስገድዶት ይመስል እያመነታ ነበር። ይሁን እንጂ፤ በዚህ የመጨረሻ ቀን ላይ ሳይጠበቅ ሁሉንም ነገር

በመወሰን ራሱን ከመቅፅበት ለወጡ፡- የካፖርቱ ጫፍ በመኪና ቸርኪዎ ውስጥ ተሰግሶ ለርሱንም ጎትቶ ያስገባው ይመስል ነበር። የሆነ ሰው በእጁ ይዞ እየጎተተው ሳያመነታ እንዲከተለው የተደረገ አይነት ሆኖ ተሰማው።

ከሞላ ጎደል ሁሉም ወንጀል ለምን በቀላሉ ይፈፀማል? ከሞላ ጎደል ሁሉም ወንጀል ትቶት የሚሄደው ፍንጭ ለምን በቀላሉ ይደረሰበታል? ለተሰኙት ጥያቄዎች መጀመሪያ ላይ (ከረጅም ጊዜ በፊት) ትኩረት ሰጥቶአቸው ነበር። ቀስ በቀስ ከሚገርሙ መደምደሚያዎች ላይ ደረሰ። ዋናው ምክንያት ወንጀልን ለመደበቅ አለመቻሉ ሳይሆን ወንጀልኛው ራሱ የሚገኝበት ሁኔታ ነው ብሎ ገመተ። የሚገርመው ግን ሁሉም ወንጀልኛ ጥንቃቄና ዘዴ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ በሚያስፈልጉት ወቅት፣ ማለትም ወንጀሉን በሚፈፀምበት ወቅት አእምሮውና ፅናቱ ይዳከሙና ሕፃናት በሚያሳዩት አይነት ግዴላሽነት ይተካሉ። እናም በእርሱ እምነት መሰረት ይህ የአእምሮና የፅናት ማሽቆልቆል እንደ አንድ በሽታ ሰውን ክፉኛ ያጠቃዋል፤ ቀስ በቀስ ግፊቱ እያደገም ወንጀሉን ለመፈፀም ጥቂት ጊዜ ሲቀር ከመጨረሻው ደረጃ ላይ ይደርሳል፤ ወንጀሉ በሚፈፀምበት ቅፅበትም ሆነ ከዚያ በኋላ ባሉት ትንሽ ጊዜያት ውስጥ እንደግለሰቡ ሁኔታ በተመሳሳይ መንገድ ይቀጥልና እንደማንኛውም በሽታ ይጠፋል። ይሁንና፣ የወንጀሉ መንስኤ በሽታው ነው? ወይስ በወንጀሉ ልዩ ባህሪ የተነሳ ወንጀሉ ራሱ በሽታን ከሚመስል ነገር ጋር የተያያዘ ነው? የተሰኙትን ጥያቄዎች ለመመለስ አዳገተው።

ይህም ሆኖ ግን እርሱን በተመለከተ የዚህ በሽታ ምልክቶች ስቃይ የማያደርሱበት አድርጎ ወሰነ፤ ለመፈፀም ያቀደው ነገር ‘ወንጀል ስልሆነ’ እቅዱን በሚተገብርበት ጊዜ በአእምሮውና በፅናቱ ላይ ጉዳት አይደርስም ብሎ ገመተ። ከዚህ መደምደሚያ ላይ እንዲደርስ ያደረገውን መላውን የአስተሳሰብ ሂደት ሳናወሳ ድርጊቱን ለመፈፀሚያ ያጋጠሙት የማቴሪያል ችግሮች በአእምሮው ውስጥ ሁለተኛ ስፍራ መያዛቸውን ብቻ ልብ እንበል። ‘እእምሮዬና ፅናቴ እንዳይጎዱ ለማድረግ ከቻልኩ ስለአፈፃፀሙ ዝርዝር በጥልቀት በምንዝዝብበት ጊዜ ችግሮቼ ሁሉ ይወገዳሉ...’ ብሎ አሰበ። ይሁንና፣ የድርጊቱን መጀመር ያመለከተ አንድም ፍንጭ አልታየም። አድራጊውም ቢሆን በመጨረሻ በደረሰባቸው መደምደሚያዎች እምብዛም አልተመሰጠ፤ ጊዜው እንደደረሰም ሁሉም ነገር የተከናወነው በገመተው አይነት ሳይሆን ባልተጠበቀ አጋማሚ ነው።

ደረጃውን ቀልቀል ከመውረዱ በፊት እንኳን አንድ ትንሽ ነገር አእምሮውን ረበሸው። ቤት ካከራዮቸው ባልቴት ወጥቤት እንደደረሰ በሩ እንደልማዱ ክፍት ነው፤ ቀዳሚ ምርመራ ይመስል በጥሞና ተመለከተ፡- በናስታስያ ፋንታ ባልቴቷ ትኖር ይሆን? ወይስ ደግሞ ወደእርሷ ክፍል የሚወስደው በር በደንብ ካልተዘጋ መጥረቢያውን ሊወስድ ወደወጥቤቱ ሲገባ አጭልቃ ታየው ይሆን? የተሰኙትን ጥያቄዎች አሰላለ። ከወጥቤቱ እንደደረሰ ግን ናስታስያ ከዚያው ሆኖ እቃ እያጠበች መደርደሯን በድንገት ሲመለከት ተገረመ! ባዮችው ጊዜ ደግሞ አጠባውን ትታ አልፎ ሲሄድ በትኩረት ተመለከተችው። እርሱም ምንም ያላየ መስሎ ሸመጠጠ። ሁሉም ነገር ግን ከሸፈ፡- መጥረቢያው አልተገኘምና ክው ብሎ ቀረ!

ከዋናው በር እንደደረሰም በዚህ ጊዜ አትኖርም ብዬ እንዳስብ ያደረገኝ ምን አይነት ሲይጣን ነው? ባለመኖሯ ለምን ሙሉ በሙሉ እርግጠኛ ሆንኩ? ብሎ ራሱን ጠየቀ። የተሸነፈ መስሎት የሀፍራት ካባ አጠለቀ። በታላቅ ንዴት ጣፈ።

ነገሮችን እያሰላሰለ ከዋናው በር አጠገብ ቆመ። በመንገድ መዘዋወርም ሆነ ወደቤቱ መመለስ አልፈለገም። ክፍት ከነበረው ከዘበኛው ቤት ፊት ለፊት ቆሞ ዝም ብሎ እያማተረ ‘ምን አይነት እድል አመለጠኝ!’ ሲል ለራሱ ተናገረ። ወዲያውኑም በከፍተኛ ስሜት ተፈነቀለ። ከዘበኛው ቤት ከነበረ አግዳሚ ወንበር ስር የሚያብረቀርቅ ብረት ተመለከተ። ዙሪያውን በጥንቃቄ ቃኝማንም አልነበረም። ድምፁን አጥፍቶ ወደዘበኛው ቤት ከአመራ በኋላ ቀስ ብሎ ተጣራ - መልስ አላገኘም። ‘እኔም ገምቻለሁ፤ ከቤት የለም። ግን በሩ ክፍት ስለሆነ በዚሁ አካባቢ ሳይሆን አይቀርም።’ ያብረቀረቀው ያ የተፈለገው ብረት መጥረቢያ ሆኖ ተገኘና ከወንበሩ ስር ኅትቶ አወጣው፤ ከዚያው እያለም ካዘጋጀው ገመድ ጋር አዋህደው (ቋጠረው)፤ ከዚያም በኋላ እጆቹን በኪሶቹ ውስጥ ከትቶ ከዘበኛው ቤት ወጣ። ያየውም ሰው አልነበር! ያልተለመደ ፈገግታ እያሳየ ‘አንገልህ ካልሰራ ሰይጣኑ ራሱ ይሰራዋል ማለት ነው!’ ብሎ አሰበ። ይህችም እድል ሆና የልብ ልብ ሰጠችው።

በጥርጣሬ አይን እንዳይታይ በማለት በጎዳናው ላይ ያለጥድፊያ በዝግታ ተጓዘ። አላፊ አግዳሚውን ዞር ብሎ ሳይይ አልባሌ መስሎ በመሄድ ላይ እያለ የባርኔጣ ነገር አስታወሰ። ‘ወይ አምላኬ! ከትናንት በስቲያ ገንዘብ ነበረኝ፤ ባርኔጣ መግዛቱን ዘንግቼዋለሁ!’ ሲል አማረረ።

በድንገት አይነን ወደ አንድ ሱቅ ሲያነጣጥር በግድግዳው ላይ የተሰቀለ ሰዓት አይቶ አንድ ሰዓት ከአስር ደቂቃ መሆኑን ተመለከተ። በቤቱ ጀርባ በኩል ዞር ለመግባት ተጣደፈ።

ከዚህ በፊት ሁኔታውን ሲያወጣና ሲያወርድ አስከፊ ጭንቀት ይገጥመኛል ብሎ ያስብ ነበር። አሁን ግን እንኳን ሊጨነቅ ቀርቶ ቅንጣት ያህል እንኳን አልፈራም። በዚያን ጊዜ አእምሮው ከአሁኑ ድርጊት ጋር ያልተያያዙ ዝባዝነኪ አስተሳሰቦችን አስተናግዷል። በአቅራቢያው የነበረውን የመናፈሻ ስፍራ አልፎ ሲሄድ አካባቢውን ወደላይ በሚለቀቅ ውሃ በማየቱ የማሻሻሉ ጉዳይ ክፉኛ መሰጠው፤ ይህ ከሆነ የአደባባዩ አየር ግሩም መአዛ ይኖረዋል ብሎ አሰበ። የአትክልት ስፍራዎች ከተሰፋፉ ከተማው በግሩም ሁኔታ ያሸበርቃል ከሚል መደምደሚያ ደረሰ። ወዲያውኑም ሌላ ሀሳብ መጣለት። በትላልቅ ከተሞች ውስጥ ያሉ ሰዎች የሚጠበቡት አትክልትና የሚለቀቅ ውሃ ባለበት አካባቢ ሳይሆን ቆሻሻ ሽታና ክርፋት በተንሰራፉበት አካባቢ መሆኑ አስገርሞት ምክንያቱን ጠየቀ። ራሱም ቆሻሻ በበዛበት የገበያ ስፍራ ያደረገውን ዝብ ከአስታወሰ በኋላ እንደመንቃት ብሎ ‘ምን አይነት ፍሬ ከርስኪ ነው! ስለምንም ነገር አለማሰብ ይሻላል!’ አለ።

‘የጥፍስ ግድያ ለመፈፀም የሚጓዙ ሰዎች እግረ መንገዳቸውን በሚያዩት ሁሉ ይማረካሉ’ የሚል ሀሳብ በአእምሮው ውስጥ ብልጭ ብሎ ወዲያው ጠፋብት።... ግን ወዳለመው ስፍራ እየተቃረበ ሄደ፤ ከዋናው በርና ከዋናው ቤት ደረሰ። በአካባቢው የሰዓት ደወል ተሰማ። ‘ወይ አምላኬ! አንድ ሰአት ተኩል መሆኑ ነው? ሊሆን አይችልም! ሰዓቱ መፍጠን አለበት!’

በዋናው በር ላይ ሁሉም ነገር የተሳካ ነበር። ከሁሉም በላይ ደግሞ እርሱ ራሱ አስቦ ያደረገው ይመስል ከፊት ለፊቱ የግጦሽ ሳር የጫነ ትልቅ ጋሪ ይጓዝ ስለነበር ጋሪውን ከላላ አድርጎ ወደግቢው ሲዘልቅ ያየው ታመልካች አልነበረም፤ ጋሪው ከግቢው እንደደረሰ እርሱ በቀኝ በኩል ሸመጠጠ። በሌላው የጋሪ ጎን አያሌ ሰዎች ይጨቃጨቁ የነበረ ቢሆንም አንድም ያስተዋለው ሰው አልነበረም። ከአደባባዩ ጋር ትይዩ ሆነው የተገጠሙት የቤት መስኮቶች በወቅቱ ክፍት ነበሩ፤ እርሱ ግን ቀኝ ብሎ አላያቸውም፤ ለማየትም አቅሙ አልነበረውም። ወደ አሮጊቷ ቤት የሚወስደው ደረጃ ከዋናው በር ብዙም ስለማይርቅ ወዲያውኑ ደረሰ።

እጁን ከሚመታው ልቡ ላይ አስደግፎ ከተነፈሰ በኋላ መጥረቢያውን ዳብሶ እንደገና አቃናው። ድምፅ ካለ ለመስማት ሲል በየደቂቃው እየቆመ ደረጃውን በዝግታና በጥንቃቄ ወጣ። በደረጃው ላይ ከአንድም ሰው ጋር አልተገናኘም፤ የቤት በሮች ሁሉ ተዘግተዋል። በአንደኛው ፎቅ ላይ የአንድ ወና ቤት በር ተከፍቷል፤ ቀለም ቀቢዎች ከውስጥ ሆነው ይሰራሉ፤ እነርሱም ቢሆን አላስተዋሉትም። ቆም ብሎ ትንሽ ካሰበ በኋላ እርምጃውን ቀጠለ። ‘ባይኖሩ ኖሮ ይመረጥ ነበር፤ ይሁንና ከሰላያቸው ገና ሁለት ፎቅ አለ።’

በመጨረሻም ከአራተኛ ፎቅ ደረሰ፤ ከአሮጊቷ ቤት ሌላ አንድ ባዶ ቤት አለ። በማንኛውም መመዘኛ መሰረት በሶስተኛው ፎቅ ላይ ከአሮጊቷ ስር ያለው ቤትም ባዶ ነው። ከቡር ጋር የተያያዘው የኗሪዎቹን ማንነት የሚገልፀው ወረቀት ስለተነቀለ ኗሪዎቹ ለመልቀቃቸው ምልክት ነው።... መተንፈስ አቃተው። ‘ተመልሼ ልሂድ ወይ?’ የሚል ጥያቄ ብልጭ አለበት። ሆኖም ጥያቄውን ሳይመልስ ከአሮጊቷ በር ተጠግቶ ማዳመጥ ጀመረ-አረጭ ብሏል። ከዚያም ከታች ካለው ደረጃ ድምፅ ይሰማ እንደሆነ በማለት በድጋሚ አዳመጠ። በጥንቃቄ ለረጅም ጊዜ ሲያዳምጥ ቆየ።... ከዚያ በኋላ ለመጨረሻ ጊዜ ዙሪያውን ቃኘ። ለደቂቃ ያህል ቆም ብሎ ራሱን አስተካከለ፤ በሲባሳ የተጠለጠለውን መጥረቢያ በድጋሚ አቃና። ‘በጣም የገረጣሁ እንደማልመስል እገምታለሁ!’ ብሎ አሰበ። ‘እለመረበሽ ነው። ተጠራጣሪ ነች።... ልቤ በጣም መምታቱን እስኪያቆም ድረስ ትንሽ ብጠብቅ ይሻላል?’

ልቡ ግን በጣም መምታቱን አላቆመም። እንዲያውም ትርታው ሆነ ብሎ የጨመረ ይመስል ባሰበት። ከዚያ በላይ መጠበቅ ስለቃተውም እጁን በቀስታ አውጥቶ መጥሪያውን ጫን አድርጎ ደወለ። ከግማሽ ደቂቃ በኋላም በድጋሚ ጎሳ አድርጎ ደወለ።

ለጥሪው ምላሽ አላገኘም። ዝም ብሎ መደወለም ፋይዳ ቢለ ሆኖ ታየው። አሮጊቷ ግን ብቻዋን አድብታ ከቤት ተቀምጣለች። ጎለባህሪዋ አያውቅም ባይባልም በድጋሚ ጆሮውን ከቡር ላይ ለጥፎ ማዳመጥ ያዘ። የመጓጓዣ ስሜት ተቀስቅሶበት ይሁን (የማይመስል ነው) ወይም የሆነ ነገር ሰዎቶ ይሁን ሳይታወቅ የደከመ ድምፅ መኖሩን በድንገት ተገዝቦ-በቡር እጅታ በጥንቃቄ ሲያዝ፣ ወይም ከቡር አቅራቢያ የቀሚስ ጨርቅ ሲፋተግ የሚወጣ አይነት ድምፅ። በቤት ውስጥ ከቡር ቀልፍ አጣጥቦ እርሱ ከውጭ በኩል እንደሚያደርገው ሁሉ የሆነ ሰው አድፍጦ ቆሟል፤ ጎበጥ ብሎ፣ ጆሮውን ከቡር ላይ ተክሎ በጥንቃቄ ይሰማል።...

አድፍጧል ተብሎ እንዳይገመት በማሰብ ጎርደድ ጎርደድ ካለ በኋላ የሆነ ነገር ጮክ ብሎ ተናገረ፤ በግጥታና በርጋታ ለሰነተኛ ጊዜ ደወለ። ከጊዜ በኋላ እንዳስታወሰው ሁሉ ይህች ቅፅበት በማይፋቅ ሁኔታ በአእምሮው ውስጥ በጉልህ ተቀርፃለች። ከጊዜ ወደጊዜ ማሰብ እያቃተው፣ ሰውነቱም እንደበረዶ እየቀዘቀዘ በነበረበት ወቅት ይህ አይነቱን ብልጠት ከቶት እንዳገኘው ሊገባው አልቻለም።... ከደቂቃም በኋላ የሆነ ሰው በሩን ሲከፍት ተሰማው።...